

Uredništvo in upravnništvo:
Maribor, Koroške ulice 5.

„STRAŽA“

izhaja v ponedeljek, sredo in petek
popoldne.

Rokopisi se ne vračajo.

Z uredništvom se more govoriti
vsak dan od 11.—12. ure dopold.

Telefon št. 113.

STRAŽA

Naročnina lista:

Celo leto 12 K
Pol leta 6 K
Četrt leta 3 K
Mesečno 1 K

Posamezne številke 10 v.

Zunaj Avstrije celo leto 17 K.

Inserati ali oznanila

se računijo s 15 vin. od 6redne
petitvrste; pri večkratnih ozna-
nilih velik popust.

Neodvisen političen list za slovensko ljudstvo.

Št. 77.

Maribor, dne 8. julija 1910.

Letnik II.

Naročnikom in somišljenikom!

Pri pregledovanju poslovnih knjig smo opazili, da še več naših naročnikov dolguje naročnino. Vsem tem bomo priložili danes in deloma prihodnjič poštne položnice in prosimo, da se jih dotični gg. naročniki blagovolijo poslužiti, ker drugače jim lista ne moremo več pošiljati.

Naše somišljenike in prijatelje našega lista, ki je postal priljubljeno glasilo vseh poštenomislečih Slovencev, pa vabimo v krog naših naročnikov. Agitirajte za nove naročnike! Naj velja pravilo: Vsak zaveden pristaš vseslovenske ljudstve misli mora čitati Stražo! Somišljeniki, po gostilnah, pri trgovcih in obrtnikih zahtevajte naš list! — Straža stane od 1. julija do konca leta 6 K, za en mesec 1 K.

Upravištvu „Straže“.

Streznite se!

Kdor bo pisal zgodovino Slovencev okoli leta 1900 in dalje, gotovo ne bo v zadregi, kako bi imenoval to dobo. Moral bo napraviti ostro črto in na eno stran zapisati: Krščanska probuja ljudstva, na drugo pa: Propadanje slovenskega liberalnega izobraženstva in njegovega naraščanja, za geslo pa na to poglavje zapisati: Vaši otroci bodo vaše prokletstvo.

In tisti zgodovinar, ki bo to pisal, bo moral biti trdega srca in hladnih možganov; vsak ni za ta posel. Roka bi se nam ustavila gnjeva, preden bi končali to najžalostnejšo stran slovenske zgodovine!

Res: kdor nepristransko opazuje dandanašnji slovenski liberalizem in njegove pristaše, ta si ne more kaj, da ne bi, čimveč ima ljubezni do svojih zaslepljenih sestra in bratov v svojem srcu, tem jasneje spoznal, da dirjajo v popolen propad in da za ta rod ni več nobenega zdravila.

V čem obstoja danes slovenski liberalizem? Ali v kakšnem takozvanem svetovnem naziranju? Ali v praktičnem delovanju za ljudstvo? V izobraževanju mas? V političnem in gospodarskem osamosvajanju takozvanih nižjih slojev? V нравnem okrepitvenju mladine?

Ne! Liberalizem je danes na Slovenskem istoveten s popolnim paganstvom v intelektualnem in moralnem oziru, liberalizem pomeni danes med nami popolno anarhijo, liberalizem je razdjal, otroval in uničil vso tisto mladino, ki se rodi in živi v njegovem ozračju! V tem so edini vsi pošteni možje, ki so si ohranili količkaj bistrega pogleda, če tudi drugače niso našega mišljenja.

Strašno je premišljevati današnji liberalni mladitvi rod. (Komaj v zibelki, je že zastrupljen s političnim sovraštvom. V prvih razredih ljudske šole je že propagator anti-klerikalizma, da — ti „malčki“, kakor jim pravijo — se v duhu udeležujejo celo že političnih volitev — z žvižganjem in sramotenjem. Pri septemberskih kravalih v Ljubljani so „malčki“ sodelovali. Nobenega v resnici otroškega srca ni več najti v teh krogih.

Najhujše pa je, da gre v tem oziru žalostna prednost ženstvu, deklicam in dekletom, pa — materam. Koliko je rodbin v teh slojih, ki imajo matere, katere obenem izpolnjujejo še različne verske dolžnosti, obenem pa navdušeno bero „Narod“ in „Jutro“, ga otrokom že v najnežnejši dobi dovolijo, se ne brigajo, v kakšna društva zahajajo sinovi in puste hčerke, da se pesvobodomislijo, kolikor jim drago.

Propalost pa od dne do dne raste. V „Narodu“ piše neka „Zora“, da je devištvo za dekleta sramota, v „Jutru“ se opisujejo stvari, ki se jih celo mediciner izogne s tujim izrazom — mlado ženstvo pa to požira in nobene ni, ki bi zoper to poniževanje ženstva protestirala, nobene, ki bi naj čutila, kako se namenoma tira žensko mladino do živinstva! Vsa blagost je iz teh deklet izginila, vsak čut odgovornosti, vsa dekliška nežnost, vse, kar dviga moškega, je padlo nižje nego možki.

Nič lepše ni to, če se uganja pod imenom dveh svetnikov, nič lepše, če se obeša na to narodna firma. Nič ne more več zakriti tega procesa propadanja mladine, zlasti ženske iz srednjih meščanskih slojev. Kaj je tem mar za svetovno naziranje, za „etično kulturo“, za ideale Masarykove? Le „sovraštvo“ do nas jih navdaja, besno sovraštvo, od liberalizma pa imajo le libertinizem! In liberalna stranka to čeda-lje bolj propagira, začela je zopet s prirejanjem narodnih veselice in ljudskih taborov, ne meneč se za njih v etičnem in gospodarskem oziru pogubne posledice. In ravno jubilej tiste družbe, ki ji je namen našo mladino reševati, se je vršil v znamenju pogubljanja mladine, v znamenju razdiranja vseh blagih idealov, ki jih mora naraščaj (meti, da bo kdaj narodu koristil!

Jubilej družbe sv. Cirila in Metoda je bil nagrobni kamen na njeno dosedanje še kolikor toliko koristno delo — s svojo petindvajsetletnico je družba sv. Cirila in Metoda postala eden tistih činiteljev, ki v službi slovenskega liberalizma tirajo našo mladino na tisto pot, ki je daleč stran od pravih vzorov mladine. To je pokazala veselica v Ljubljani, tista veselica dne 3. julija, ki je ne pozabi nihče, ki je videl, kako vrtoglava, kako brez vsakega kurza, kako lahkomišljena in brez vsake trdnosti in resnobe je liberalna slovenska mladina.

Izgubili smo že vsakršno upanje, a za svojo golžnost smatramo zaklicati tistim mladim slovenskim izobražencem, ki niso v našem taboru, ki nam načeloma nasprotujejo, a jim ne moremo in ne smemo odrekati resne volje, narod dvigniti tudi moralno:

Pojte in gasite tudi vi, da ne bo vse pogorelo! Ne bojte se povedati resnice vašim zaslepljenim starišem in prvakom! Mi ne bomo tega izrabljali, ne! — vsak pošten slovenski katoličan bo šel radevolje na roko najhujšemu svobodomiselnemu inteligentu, če bo treba povzdigniti glas za moralno utrjenje naše uboge meščanske in tržke mladine, ki nosi posledico zgolj razdiravnega dela očakov!

PODLISTEK.

Modernizem nemških teologov razkrinkan.

(Konec.)

Povsod veje duh reformatorjev 16. stoletja, da, človeku se kar gabi, ko to bere. Kdor se hoče prepričati o bistvu modernizma, ki je, bi rekel, skoraj večji in hujši odpad od cerkve kakor pa je bila reformacija, ta naj bere naslednje besede, ki so kakor srčni izliv modernistov: „... Človek ne ve, kaj bi rekel, ako bere o brutaliteti, krivici, ignoranci, sovražnosti, ki veje iz te nove okrožnice o Karolu Boromeju in o pravi in napačni cerkveni reformi. To pismo pokaže jasneje kakor vsa doslej bankerot rimskega katolicizma, odkar sedi na rimski stolici lombardski kmet. Protestantški časopisi v Nemčiji, kakor tudi vsi liberalni organi celega sveta so edini v protestu proti predrznosti in neresničnosti, ki išče vzrok reformacije v izprijenosti in popačenosti reformatorjev in narodov, ki so se njim pridružili, in ne v korupciji takratne cerkve.

Nemško časopisje protestira proti temu. Organ centra („Kölnische Volkszeitung“) prinaša encikliko seveda na prvem mestu . . . on pokaže očitno, da so nemški katoličani zgubili narodni čut poštenja in smisel za resnico, pravico in pravo krščanstvo. Mi protestiramo z našimi protestantskimi somišljeniki proti taki ne samo izmišljeni, temveč tudi sovražni sramotitvi naše nemške preteklosti. Tudi mi, ki se še držimo tradicije naših katoliških cerkvenih očetov, častimo v nemški reformaciji eno podlago naše narodne kulture . . . Reformatorji so strli židavo krevene, otrple avtoritete . . . Tudi za nas katoliča-

ne (tako!) je reformacija veliko obetajoča jutranja zarja.“

Tako organ modernistov; besede in misli so jasne. Jedro celega modernizma je zapopadeno v zadnjih stavkih. Modernizem razumeva pod katolicizmom in protestantizmom samo stopnje naravnega razvoja človeštva, ki pa se v modernizmu povspe do nove stopnje. Dočim so se reformatorji držali božje revelacije in tako tudi nauka o izvirnem grehu, odrešilni smrti Kristusovi, je pri modernistih vsaka religija samo efekt narave, paganstvo, judovska vera, krščanstvo, protestantizem. A program modernizma v boju zoper historično krščanstvo se pa kaže v naslednjih stavkih:

„Nas še marsikaj tlači, cesar so protestantje prosti. Tudi mi moramo v stran vreči to breme, toda počasi in previdno, ker lahko si škodujemo. Naš glavni nasprotnik pri tem boju je Rim, a naš glavni zadržek pa oni rimski duh na Nemškem. (Torej boj temu suženjskemu duhu, in boj temu rimskemu imperikalizmu, temu duhu brutalitete pod plaščem religije. Mi se moramo najprej znotraj ločiti od Rima! Toliko je gotovo: z Rimom v zvezi ne more noben Nemeec in noben kristjan dalje delovati, Zdaj je prišel čas, da povemo odkrito vsakemu katoličanu: Boj proti serviliteti Rima! Papeštvo, kakor dokaže zgodovina, ni od Boga ustanovljeno; papeštvo se pokaže skoz in skoz, da ni božjega početka, s svojim krivičnim ravnanjem. In to naj bo signal vaše prostosti: „Breme varištva pade od vaših ramen v imenu božjem!“ Tako moramo mi klicati iz našega organa „novo stoletje“ vsak dan in neumorno našim somišljenikom. Ravno zato še ostanemo na zunaj v rimski cerkvi, da lahko protestiramo znotraj hiše.“

Ta načrt je začrtan v spisih Merkle, Koch in Schnitzer. Ravno pred kratkim je izšla knjiga modernista Koeha: „Ciprian und der römische Primat.“

V tej brošuri si prizadeva Koch dokazati, da je bil sv. Ciprijan, ta imenitni škof in mučenec, proti primatu.

O zaslepljenec! Da bi vsaj jeden spis svetega Cigrijana prebral in prepričal bi se popolnoma o nasprotnem! Ravno o tem Kochu je vedel časopis „Basler Volksblatt“ celo poročati, da namerava prestopiti k protestantizmu; eno mesto mu je baje že zagotovljeno v Berlinu.

Žalostna usoda modernista! Koliko je resnice na tem, bo pokazala prihodnost. Pa — aliquid semper haeret.

Iz tega je torej razvidno, da gre Koch rapidno naprej.

O tretjem modernistu Merkle, ki je tudi v trimviratu, se še doslej ni slišalo, da bi se že bil povspel do te stopnje. Da pa je tudi zraven, ni nobenega dvoma več. Pro ratione!

Ker pa ima razodeta vera svoje oporišče v papežu, zato pa tudi smatrajo modernisti kot svojo glavno nalogo, in to popolnoma dosledno, to oporišče, ta zadržek odstraniti. Če se jim to posreči, potem pa je tudi pot na široko odprta racionalizmu, monizmu. Da pa modernizem ne ostane pri pozitivnem protestantizmu, temveč gre vedno dalje, je dokaz za to drug članek v isti številki 24 „Časopisa za versko kulturo“, kakor se že „Novo stoletje“ tudi imenuje. Tukaj beremo to-le:

„Ako pomislimo, kako moderna teologija in pa preiskava življenja Jezusovega vedno bolj vsak kult Jezusov kot nekaj odveč in kot iracionalen karakterizira, ki se vedno bolj od Jezusa oddaljuje in direktno stopa k Očetu. Ti znaki vplivajo krepilno in pa resilno.“

Iz teh navajanj in dokazov je pač dovolj jasno, kako in kaj. Človek bi moral biti popolnoma gluhi in slepi, ako bi ne umel tega. Iz tega pa bi tudi prote-

Dr. Korošec o položaju.

Poslanec dr. Korošec se je izjavil z ozirom na položaj, ki je nastal po odgojenju državnozbornskega zasedanja, nasproti poročevalcu „Reichspost“, sledeče:

Z odgojenjem zbornice kritična situacija še ni rešena. Mogoče pa je, da bomo našli v jeseni spremenjeni položaj, ker so se v zadnjih dneh izjavili resni parlamentarci vseh strank, da so naše minimalne, nobenih tujih interesov ne zadevajoče vseučiliške želje opravljene in izpeljive, ter samo še vlada zavzema strogo odklonljivo stališče. Sploh smo pa pripravljeni na vse eventualnosti.

Zopet pa čutim potrebo, da tudi pri tej priliki poudarim, da mi nismo imeli nikdar namena, zabraniti rešitev italijanske pravne fakultete a tout prix. Mi smo poskušali samo doseči paralelno uresničenje jugoslovanskih in italijanskih visokošolskih želj, ker ne moremo dopustiti, da bi se z izpolnjevanjem kulturnih zahtev že itak razvajenega naroda razmerje moči preveč prevrglo na škodo drugih narodnosti. Ker vladi naše naziranje in naše skromne želje z ozirom na vseučiliška vprašanja niso bila neznana, bi si bila lahko pravočasno pripravila pot za izpeljavo. Brezdvomno krivično in neumestno je pa bilo ravnanje vlade, ki se je postavila na čudno stališče, da se ni potrebno spuščati pred parlamentarnim obravnavanjem italijanske pravne fakultete v diskusijo z zastopniki najbolj prizadetega sosednjega naroda. Tako brskiranje je bilo zadnji povod za naš sedaj odgode-ni boj.

Po odgojenju.

Razni glasovi.

Vsa politična javnost stoji pod vtisom odgode-nja državnozbornskega zasedanja.

Položaj, v katerega je privedla državo trmo-glava nemškonacionalna vlada, tudi v resnici ni pri-jeten in na ves glas kriči po rešitvi. Vsi politični krogi, razun nekaterih prav zagrizenih, so prepriča-ni, da tako ne gre naprej. Država in dežele imajo prazne blagajne in ponekod grozi že finančni po-lom. Finančna reforma je nujni postulat najkrajšega časa. Ravno tako se mora rešiti narodnostno vprašanje, ako noče država ugonobiti sama sebe. In ko-liko drugih važnih socialnih in gospodarskih vprašanj čaka na skorajšnjo rešitev. Ako se v najkrajšem času ne razjasni položaj, potem bo ostal državni voz v mlakuži za vedno.

Gotovo pa je da je baron Bienerth nezmožen za ministrskega predsednika v teh težavnih odnoša-jih, in na razne strani preveč angažiran. Samo ako se krivični sistem popolnoma spremeni in pride na krmilo mož, ki bo objektivni tudi v dejanjih in ne samo v frazah, je upati na mirno rešitev sedanje a-kutne krize. Opustitev sedanje katastrofalne politike, ki se vodi po nemškonacionalnem diktatu, in pa pre-osnova ministrstva, to je nujna potreba. Z vlado, ki je doživela že toliko eklatantnih porazov, kakor se-danja, se ne da delati!

To prepričanje si pridobiva vedno več tal in že krožijo vesti o bližnji demisiji barona Bienertha in o novem ministru pod Weiskirchnerjem, Bilin-skim, Heindold i. dr.

Zanimivi so posebno razni glasovi, ki se jih sliši sedaj po odgojenju. Med tem ko vlada v slo-vanskem taboru skoro brez izjeme zadoščenje, so

stantje na drugi strani pač lahko razumeli in spo-znali, da nimajo nikakor prav in vzroka tako bes-neti proti encikliki, ker namen enciklike je pobijati modernizem in tako varovati Kristusovo vero.

Med tem ko protestantje encikliko napadajo in pobijajo, pomagajo nehoti svojim lastnim nasprotni-kom, namesto da bi pripoznali: Papež se bojuje za stvar, katera je tudi naša!

P. S. Modernist Schnitzer, profesor v Monako-vem, rojen 1859, je šel dalje in storil zadnji usode-polni korak in definitivno odpadel od katoliške cer-kve. Ravno je izšla njegova knjiga v Augsburgu: „Je ustanovil Jezus papeštvo?“ Tukaj odločno zanika Schnitzer to vprašanje. Jezus tega ni nikdar mislil. To kar uči cerkev, je velikanska popačba. On negi-ra nadalje, da je sveta dolžnost za vsakega kristja-na „sentire cum ecclesia.“

Po njegovem mnenju torej bi nam ne bil zapu-stil Kristus, naš Odrešenik, nobenega gotovega za-gotovila, nobenega oporišča, nobene avtoritete, ki bi naj varovala in branila resnico svete vere v viharju in valovju življenja. Resnica svete vere bi naj bila prepuščena torej vsakemu, naj si jo razlaga, kakor si jo hoče! Hvala lepa za ta nauk!

Ne! Mi nasprotno se rajši oklepamo skale sv. Petra. Ta skala je že videla druge napade, druge viharje, kakor je aroganca Schnitzerjeva. Che pove-ro! Danes je, jutri zgine!

P. H. K.

O praktičnem študiju.

Dr. J. Adlešič

Praktičen je vsak študij, ker preskrbi učencu kruha in notranjo izobrazbo. Če pa govorim posebej o praktičnem študiju, mislim pri tem na one panoge študija, ki preskrbe učencu primeroma hiter in do-

nemški listi polni ogorčenja in silno razljučeni psu-jejo in sumničijo, a vendar ne morejo prikriti pora-za, ki ga je doživelo ministrstvo.

V informacijo in orientacijo podamo v nasled-njem nekoliko časnih in drugih glasov:

Češki „Narodni Listi“ smatrajo odgojenje za popoln poraz vlade. Odgojenje pomenja polom se-danjega vladnega posloja. Bienerth je hotel dobiti 70 mil. novih davkov in pomagati Italijanom do pra-vne fakultete — daši so mu Poljaki odsvetovali. Oba načrta sta mu padla v vodo. Čehi privoščijo Italija-nom njihovo pravno fakulteto, zahtevajo pa, da se izpolni Jugoslovanom, osobito Slovincem, vsaj del njihovih visokošolskih teženj.

Glasilo masarykovcev „Čas“ dokazuje, da ima sedaj Bienerth faktično vse Slovane proti sebi. Ho-češ nočeš bo moral spoznati, da se proti in preko Slovanov ne da vladati.

Praška „Union“ piše:

„Državni zbor je odgojen in ni rešil ne pred-loge o italijanski pravni fakulteti ter ne malega ne velikega finančnega načrta. Z gotovostjo se lahko pričakuje, da bo poskušala vlada zvrniti krivdo radi te pasivne seziže na zbornico, kar je sicer zelo ko-modno. Pri najhujšem preiskanju in presojanju bo pa prišel ministrski predsednik prav lahko do za-ključka, da zadene radi desolatnih razmer v politič-ni situaciji glavna krivda njega samega.“

Profesor Masaryk, ki je znan nasprotnik vsake obstrukcije, se je izjavil:

„Slovenska obstrukcija ni obstrukcija proti italijanski pravni fakulteti, temveč samo izraz poli-tičnega razburjenja, ki ga je povzročil brezmišeln in Jugoslovanom sovražni vladni sistem. Slovenci sa-mi so se izrazili, da ne pričakujejo lastne univerze pred 10—15 leti in so izrečno povdarjali, da ne ob-staja med njihovimi zahtevami in italijansko pravno fakulteto nikak junktim; to je lojalno. Ako vlada se-daj trdi, da je vprašanje italijanske pravne fakulte-te kulturno vprašanje, tedaj to ni res, ker je vsaka univerza, da, že vsaka šola politikum, kakor je re-kla že Marija Terezija. Ako pa hoče delati vlada kulturno politiko, potem mora z isto mero meriti tudi Slovincem, in njihove šolske zahteve upoštevati. In splošno se mora vladi predbacivati, da nima nobe-nega pozitivnega načrta in je podobna ladiji, s ka-tero se igrajo viharji in vetrovi.“

Krščansko-socialni poslanec dr. Mayer, ki je tudi član proračunskega odseka, se sicer hudo jezi nad obstrukcijo, ki je baje bila naperjena proti par-lamentu, a konečno vendar da hudo brco vladi, za katero se je tako trudil in potil. Dr. Mayr pravi namreč:

„Rodilo se je mnogo načrtov, ki naj bi poma-gali spremeniti taktiko Slovincem. Gotovo je, da bi ne zahtevali Slovinci ravno „zatega mostu“ kot pot iz obstrukcije, ampak bi se zadovoljili tudi z „leseno brvjo.“ Vsi ti kompromisni predlogi so se pa izjalo-vili, ker je bila vlada nasproti njim do skrajnosti hladna.“

Glasilo krščanskih socialcev „Reichspost“ toži, ker je parlament v takem razsulu in zopet enkrat lahko triumfirajo vsi odkriti in skrivni sovražniki parlamentarizma, ter nadaljuje:

„Ministrstvo Bienerth se mora otresti sedanje pasivne politike in mora vzeti v roke združenje vseh delavoljnih moči, ker drugače bo sledil v jeseni se-danjemu odgojenju razpust zbornice in par. 14.“

Veliko manj mirno in trezno, kakor od krščan-sko-socialne strani, presoja položaj nemški nacional-

ber kruh, pri katerih prevladuje materijelna stran. Da to ni tako slaba stvar, kot bi se zdela na prvi pogled, bo razvidno, če pomislimo, koliko res prave notranje izobrazbe, vzgoje duha in značaja nudi naša srednješolska izobrazba. Zato se osmelim trditi, da se pri istem času z nekoliko boljšo lastno voljo da doseči mnogo, mnogo več: i notranje vzgoje i mate-rijelne preskrbe.

Neki profesor iz Hamburga je dejal, da se v nemških šolah mnogo intenzivneje dela: kar se na-redi pri nas v štirih letih, doseže se v nemški šoli v treh. In ta navaja na intenzivno delo je velikanskega pomena za poznejši praktični poklic.

Slovincem se očitno, da smo narod filozofov in juristov. Morda se nam s tem res ne dela nobena krivica. Poglejmo le, kaj je merodajno pri nas pri izbi-ri stanu in našo statistiko visokošolskega di-jaštva.

Katere stroke gre študirat naš abiturijent in kaj je največkrat merodajno za izbiro? Če ne gre v semenišče, gre študirat ono stroko filozofije, za kate-ro mu je srednješolski profesor vzbudil največ zani-manja. To je opaziti zlasti pri boljših dijakih.

Slabši pa gredo na refugium, to je, pravo, ker pravni študij obstoja po njih mnenju iz množice pa-ragrafov, kratkih in suhih, ki si jih mora pravnik prej ali slej ubiti v glavo, da postane potem mehani-čen uradnik. Tako pri kmečkih sinovih; pri gospodi pa odloča poklic očeta, če ni isti toliko obziren in premožen, da bi poslal sina na medicino.

Ta izvajanja potrjuje najbolj statistika našega visokošolskega dijaštva, — treba jo je natanko pre-gledati.

Posledica tako slabo organizirane izbire stanu je, da mora absolvirani filozof ali jurist dolgo čakati primerne mesta ali primernega zaslužka.

ci. Kakor navadno, ima tudi sedaj v psovanju in umetnem ogorčenju vodilno vlogo dunajsko čifutstvo. „Neue Freie Presse“ kar divja in pravi, da so slo-venske zahteve po vseučilišču izrodek domišljije, na katere se ne more popolnoma nič ozirati.

Graška „Tagespost“ je dokaj hladnokrvnejša. Sicer ne prijemlje naših voditeljev ravno z rokavi-cami in ima za obstrukcijo same ostre izraze, a ven-dar popolnoma jasno pove, da je doživela vlada s svojo politiko popoln bankrot. Z ozirom na žalost-ne avspicije za jesen tudi sedaj zopet dela propa-gando za narodno avtonomijo, ki naj se izpelje, ako bi bilo potreba prenesti tudi nekaj žrtev.

Najbolj čudno je pa postopanje socialne demo-kracije ob tej priliki. Že gorko zavzemanje socialde-mokratskih poslancev za italijansko pravno fakulte-to in indirektno za Bienertha, ki je izjavil, da s to zadevo stoji in pade, je moralo vsakega neprijetno dirniti. Še bolj neumljivo in naravnost izdajalsko pa je pisanje „Rdečega Praporja.“ Ta list ima celo to-liko nesramne drznosti, da „dvomi o potrebi sloven-ske juridične fakultete.“ To je vendar višek politične podlosti pri listu, ki hoče veljati za slovenskega. Nemški listi in nemški poslanci, med njimi tudi so-cialdemokratski, popolnoma umevajo naše težnje in jih odobrujejo, slovenski socialdemokrat pa napiše kaj takega o naši prvi in najvažnejši kulturni za-htevi, ki naj osredotoči in vpravna vse naše znanst-veno delo. Ta izdajalski nastop slovenske socialne demokracije si bomo dobro zapomnili!

Po zmagi na delo!

(Iz dravske doline 6. julija.)

V lastni trdnjavi leži oholi liberalizem prema-gan na tleh. Naša Kmečka zveza si je priborila po težkem boju zopet nov venec zmage.

Predrzen in hudoben obenem je bil naš na-sprotnik. Uporabil je najbolj nasilna in brutalna sred-stva; ni gledal na to, ali so poštena, ali so dovoljena, ali so častna, vse je prav prišlo. Najostudnejše la-ži, kar jih je najti, je pobrala liberalna stranka, iz-vršili so se poboji, podkupovalo se je s pijačo in gu-lažem, na cente liberalnih celjskih cunj se je poslalo na vse strani, a nič ni pomagalo. Bob v steno je bil tudi ves trud liberalnih advokatov in faliranih štu-dentov: ljudstvo jim ni hotelo verjeti, imelo je le pre-ziranje za nauke liberalnih pridigarjev.

Značilna je ta naša zmaga za liberalno gardo. Število glasov liberalnega, ali po celjsko rečeno — „neodvisnega“ kandidata se je od Ježovnikove izvo-litve grozno skrčilo.

Pri ožji volitvi pred tremi leti je dobil tedanji liberalni „neodvisni“ kandidat Ježovnik 4344 glasov, in Kac pa letos komaj 1730, torej za celih 2600 gla-sov manj. Naši glasovi so ostali v kljub temu, da so imeli naši pristaši mnogo nujnega dela, na isti viš-ni kot pred tremi leti. Da so liberalci tako rapidno nazadovali, imajo pripisati samim sebi: svojim lažem in nesramnostim. Ljudstvo je spoznalo, kam vede libe-ralna politika, in je na dan 4. julija mogočno in glas-no zaklicalo liberalcem: Ne maramo vas, ne vašega evangelija, ne vašega kandidata! — Če bodo liberal-ci šli započeto vratolomno pot naprej, utegnejo doži-veti pri prihodnjih volitvah še večji fiasko. Te volit-ve so jasno pokazale liberalcem, da ljudstvo ne ma-ra za smrdljivi liberalizem, najsi je pobarvan tudi s sumljivo barvo „neodvisnosti“.

Ljudstvo je povedalo liberalcem, da si ne da vsiljevati celjskega prepričanja, naj ga potem pro-

Na drugi strani — in to je važneje — zija pre-pad med kmetom in inteligentom, in ostaja neizpol-njena ona vrzel, ki jo pri drugih narodih izpolnjuje izobražen obrtnik in trgovec. Po največ radi tega, ker imamo neuteemeljene predsodke o navedenih sta-novih in njih študiju.

Posameznika in cel stan moramo soditi po tem, kaj stori in izvede socialno dobrega in potrebnega, in ne po vrsti in času študij. Pod tem merilom bomo imeli ravno tako spoštovanje pred obrtnikom, trgov-cem, kakor pred profesorjem, uradnikom; vsekako pa bolj spoštujemo dobrega obrtnika kakor pa slabega uradnika.

Ne upam si pa skoraj zapisati onega merila, ki ga imajo praktični svetovni ljudje: grem tja, kjer bo boljša plača. In po tem merilu ravna se pravijo: knjigovodstva se naučim v enem ali dveh letih, gr-šine in latinsčine pa niti v trikrat tolikem času, in vendar mi daje prvo mnogo boljši kruh kakor drugo.

Tako mi je dejal neki trgovec iz Velike Kaniže: Tudi moj sin je hotel absolvirati gimnazijo in postati jurist, pa mu nisem pustil. Po absolviranju nižje gim-nazije je šel na trgovsko akademijo. Z 18. letom jo je absolvirati in šel v London v neko trdsko za knji-govodjo. Po dveh letih je šel na lastno željo v Pariz in sedaj je na Dunaju. Star je 23 let in služi meseč-no okrog 400 K.

Seveda to ni osamel slučaj, nego tako delajo praktični svetovni ljudje, ki so se oprostili gimnazijske sentimentalnosti o lepoti grškega jezika.

Pri Nemcih je znana že tožba, da se premalo posvečajo obrtnim in trgovskim šolam in preveč silijo v univerzitetne dvorane. (Zadnji klic Gesmanov.)

Če si to upajo trditi Nemci pri tolikih in tako prenapolnjenih trgovskih šolah, kaj naj velja še-le o nas Slovincih.

(Koniec prih.)

da ja sam dr. Kukovec ali pa vuhredski Pahernik. Liberalna tropa je nedeljo za nedeljo oblazila vsako gorsko faro, skušala je na kramarski način na cerkvenih žegnanjih razložiti svojo trhlo liberalno robo, a kupcev le ni bilo. Ljudje so sicer ponekod mirno poslušali farbarije liberalnih otrobovezarjev in so se jim smejali, volili pa so po svojem prepričanju.

Tudi v naši dravski dolini so postala tla za liberalce vroča. Kmečka zveza je dobila lepo večino na Remniku, obeh Sv. Primožih in celo v Breznem. Pa tudi manjšine v ostalih občinah so znatne in častne. Sigurno lahko rečemo, da bo liberalcem še ta borna večina pri prihodnjih volitvah padla v Dravo in splavala na Ogrsko, kjer so študirali liberalci tamonjski volilni boj.

Pošteno ljudstvo biva na našem Pohorju, in ko bi ne bilo nekaterih liberalnih pijavk, bilo bi gotovo v veliki večini v našem taboru. Naša stranka bo torej morala s smotrenim, izobraževalnim, gospodarskim in političnim delom poseči tudi v Dravsko dolino. Kličemo vam, ki ste na čelu naših organizacij, dajte nam v vsako župnijo, najsi bo na višku Pohorja, izobraževalno društvo, dajte nam gospodarski pokuk, pomagajte nam do gospodarskih organizacij in razširite v sleherno gorsko vas našo politično organizacijo. Sedaj je še železo vroče; takoj je treba začeti. Dajte našemu ljudstvu prave izobrazbe, pomozite mu zboljšati si gospodarski položaj in samo bode pristopilo v tabor Kmečke zveze in liberalizmu je v Dravski dolini in na Pohorju za vedno odklenkalo!

Torej pa na delo!

Katolicizem — zavod sebič-nežev?

Hudo je zadel liberalce strašen poraz pri narodnostnih državnoborskih volitvah. Kar zmešalo se jim je. Kakor človek navadno v takem duševnem razpoloženju izblebeče marsikatero skrivnost, tako so napravili sedaj tudi liberalci.

V „Narodnem Dnevniku“ od 6. julija razkrivajo v članku, ki je posvečen volitvam, vse svoje brezverje in vso svojo sovražnost do katolicizma. Drugače sicer naši liberalci radi hinavsko-pobožno zavija-jo oči in se postavljajo kot edino pravi branitelji vere, sedaj jim je pa srd izsilil odkrito besedo. Ko se bodo streznili, jim bo gotovo še žal, da so tako jasno govorili, a bo prepozno. Hlinjenje jim ne bo nič več pomagalo. Za vedno bo ostalo pribito, da so srčiti sovražniki cerkve in katolicizma.

Po uvodu, v katerem laže o dr. Verstovšek, pride „Narodni Dnevnik“ do verskega momenta, ki je baje kriv vseh liberalnih porazov in nezgod. Pri tem zmeče vse konfesije in cerkve v en koš. Nobena mu ne prija, ker so vse le „duhovniške organizacije.“ Najbolj hud je člankar pa na katoliško cerkev. O njej piše tako-le: „Kaj pa je cerkev, osobito v obliki katolicizma? Nič drugega, kakor zavod, ki zlorablja človeško vernost v gospodarske namene duhovščine.“

Od Kristusa-Boga ustanovljena sveta katoliška cerkev je po trditvi naših liberalcev — zavod izkoriščevalcev. Do take brezbožne blasfemije se ni povspel še skoro noben še tako zakrknjeni brezverec. Je tudi zelo drzna ta laž in kaže vso versko propalost naših nasprotnikov.

Kristus-Zveličar je ustanovil katoliško cerkev, da bo hranila in razširjala njegove nauke, ter bo njegova namestnica na zemlji. Sv. Petru je izročil ključ te cerkve, ki jo je postavil na skalo, da jo peklenska vrata ne bodo premagala. Vsak pravi katoličan mora verovati v svetost katoliške cerkve, ki ni človeška tvorba, ampak božja ustanova. Skozi skoraj dva tisoč let že stoji ta cerkev, in vsi viharji je niso omajali. Nasprotnik za nasprotnikom je vstajal, in se zaganjal v njo, a vsi napadi so se izjalovili. Vedno in vedno so se uresničile Kristusove besede: „Non praevalent.“ Pa pride nezrel liberalce, ki se še ni zavedel, da je popolnoma brezpomemben in nepotreben del vesoljstva, in napiše take brezbožne in protiverske trditve. To si bomo dobro zapomnili in poklicali v spomin liberalcem, ko bodo zopet hinavsko obračali oči proti nebu. Povedali bomo to pa tudi ljudstvu, da bo spoznalo, kam vodi liberalna politika.

In potem to gnusno in ostudno sumničenje vsega duhovnega stanu, ki si je, kakor nesramno laže liberalno glasilo, osnoval našo katoliško cerkev zato, da lahko izkorišča ljudi. Ta zlobnost bo liberalce še drago stala.

Vsak pameten, ne ravno s slepoto vdarjen človek ve, da so prvi duhovniki s krvjo branili od Kristusa izročeno cerkev. Rimske katakombe pomenjajo eno samo, tristoletno muko za katoliško cerkev in njeno požrtvovalno duhovščino. Pa tudi potem, ko je katoliška cerkev zmagovala, in je smela na dan, je bila vedno širiteljica kulture in najboljša zaščitnica zatiranih in ubogih. Vsa zgodovina katoliške cerkve je govoreč dokaz njenega izvora in njena duhovščina je bila vedno — maloštevilne izjeme ne pridejo v poštev — vzorna in najbolj požrtvovalna prijateljica ljudstva. V svojem duhovniku, ki se ni vstrašil dela in osamelosti, je priprosti človek našel vedno svojega zagovornika in zaščitnika.

Tudi sedanja duhovščina zasluži v tem oziru popolno priznanje. Kar dobi od ljudstva, mu tudi stoterno povrne in ljudstvo jo zato spoštuje. Neizpodbito dejstvo je, da duhovščina ljudstva popolnoma

nič ne izrablja, ampak se zanj še žrtvuje, med tem ko pa razni liberalni advokati in magnati ljudstvo v resnici izsesavajo. Liberalizem se je porodil v sebičnosti, in liberalne stranke so organizacije za izkoriščenje zaslepljenec. Pika!

Politični pregled.

Dr. Ivan Šusteršič o položaju.

„Die Zeit“ (objavlja) sledečo dr. Šusteršičevo pismo:

„Odgodenje državnega zbora me ni presenetilo. Slovenska stvar je bila po mojem prepričanju že zdavnaj dobljena, ne glede na to, da je stvar notranje upravičena. Preiskavati nočem, v koliko so vplivali na naš položaj dogodki v Poljskem kolu. Ob tej priliki moram naglašati, da se formula, ki se je tolikrat v prilogi Italijanom ponavljala, da se namreč gre le za restitucijo in integum, pravično lahko uporabi tudi za Slovence, osobito glede na ustanovitev slovenskih učnih stolic. Slovenci so imeli pred desetletji že svoje stolice v Gradcu, in nihče jim ne more zameriti, če delajo na to, da dobe, kar so že svoj čas imeli. Glede na politično vrednost odgoditve državnega zbora nastane vprašanje, če bi ne bilo v marsikaterem oziru boljše, ako bi se bilo zasedanje zaključilo.“

Socialno-politični odsek

državnega zbora je sklenil, da bo zboroval v odseku deloma v pododseku ves mesec julij. Seje bodo vsak dan razum sobote in ponedeljka. Svoj sklep je odsek že naznanil baronu Bienenfeldu.

Pogodba med Rusijo in Japonsko.

„Times“ priobčujejo besedilo rusko-japonske pogodbe.

V pogodbi se pravi, da sta se obe velevalsti odločili za prijateljsko kooperacijo, da izpopolnijo in zvežeta svoje železniške proge v Mandžuriji, ne da bi drug drugemu konkurirali.

Obe vlasti sta se zavezali, druga napram drugi in napram Kitajski vzdržati status quo, kakor je z današnjim dnem, če bi kdaj nastalo kako nespornost, se zavežeta obe vlasti, storiti vse potrebne korake za ohranitev miru. Listi konstatirajo, da bo to zelo vplivalo na razvoj stvari v Evropi in da je to nemški oholosti v Evropi velik kamen na njeno nadaljino pot.

Janičarji oživljeni.

Iz Carigrada poročajo, da namerava vojni minister zopet ustanoviti historični janičarski voj. Kakor znano, so nekdanje janičarske čete sestavljali sami vojaki, ugrabljeni kakor dečki kristjanom in vzgojeni v turških šolah. Sedaj so se janičarji polastili vse moči in so poljubno odstavljali in postavljali sultane.

Leta 1826 so se janičarji zopet dvignili in zahtevali glave najodličnejših državnih uradnikov. Takratnemu sultanu Mahmudu II. pa se je posrečilo, da je s pomočjo ostalih zvestih mu čet premagal te upornike.

Dne 17. junija istega leta je bila janičarska četa razpuščena za vedno in ime janičar je bilo proketo. Takrat je bilo usmrčenih 15.000, a v prognanstvo poslanih preko 20.000 janičarjev.

Sedaj pa hočejo mladoturki na novo poklicati v življenje janičarski voj. In kakor se vidi, se jim še celo zelo mudi, ker se prva stotnija udeleži že neke velike vojaške parade, ki se ima vršiti bržkone dne 20. t. m.

Konec finske avtonomije.

Kako umevajo na Ruskem prostost in pravico, je pokazala v zadnjem času ruska дума, katera pa seveda ni nič drugega, kakor dekoracija in žoga v rokah ruske birokratske vlade.

Na dnevnem redu je bilo vprašanje, ali se naj Finska — ki je bila dosedaj avtonomna — še nadalje razvija in napreduje po svojih postavah, ali pa naj postane provinca starokopitne in nezrele države Rusije.

Predlog, ki bi naj dal smrtni udarec finski avtonomiji, je bil sprejet v ruski dumi z ogromno večino (164 proti 23), in sicer z velikanskim navdušenjem. Poslanec Puniškovkof je ob tej priložnosti glasno zaklical: Finis Finlandiae! (Konec Finske!)

Ta dogodek spominja na sličnega iz leta 1795. Poveljnik Kosciuszko, neumorni boritelj za svobodo Poljske proti ruskemu absolutizmu, ki je pograbil svobodo Poljske, je bil ranjen v boju in je padel s konja s klicom: Finis Poloniae! (Konec Poljske!) Toda ta klic je bil klic žalosti — a oni pa, veselja in radosti. Habeant sibi!

Pruska nasilstva.

Pred sodnijo v Benthen v pruski Šleziji je imela odgovarjati neka poljska žena, ki je izjavila, da ne razume nemški, in je zato zahtevala, da se jo zasliši s pomočjo tolmača.

Tekom razprave se je pa izkazalo, da žena vendarle razume nekoliko nemški. Junaški pruski sodnik jo je zato kar na kratko obsodil v tridveni zapor radi — nedostojnega vedenja pred sodnijo!

Prepričani smo, da bomo kmalu čuli, da se je poslužil takega radikalnega sredstva tudi kak znan strammdeutscher sodnik kje na Koroškem. Kdor ne zna, ali neče znati nemški, v luknjo z njim! To mora pomagati!

Cvetke nemške kulture.

(Pismo iz Gradca.)

Nemci, na čelu s svojim časopisjem, vedno kričijo in s posebno velikim apetitom predbacivajo Slovencem, da so ti divji in neolikani narod, ter stoje s svojo kulturo par sto let zadaj za Nemci.

Štatistika pa nam to ravno narobe kaže. V resnici se med Slovani v desetih letih ne zgodi toliko zločinov in hudodelstev, kakor med nemškim narodom samo v enem letu. Tako se na primer v nobenem mestu v Avstriji ne zgodi toliko umorov, samoumorov in drugih zločinov, kakor v kulturnem, velenemškem Gradcu. Nobena sodišča v Avstriji nikjer nimajo toliko opravka s hudodelci, kakor ravno graška porotna sodišča, ki so vedno preobložena z nemškimi kulturonosci.

V tukajšnji stolni cerkvi so namreč nedavno nemški omikanci večkrat namazali klečalne stole pred misijonskim križem s človeškim blatom, ter potem po izvršenem zločinu šli po mestu še od samega veselja kravalirati.

Seveda se razume, da je vsled tega med obiskovalci stolne cerkve nastalo splošno ogorčenje. Posrečilo se je vendar, da so prišli storilcem na sled; bilo je namreč to par nemških mlečnozobnih in smrkavih študentov, ki so jih izročili sodišču. Sodba je bila zelo mila. Glavnega storilca je sodišče kaznovalo z malenkostno kaznijo, ostale pa je oprostilo, češ, da pač niso vedeli, kaj so v svoji pijanosti in mladosti uganjali. Čudno, čudno in značilno!

Kaj bi se neki zgodilo, ako bi kdo vlomil v kak židovski ali protestantovski tempelj, ter tam namazal stole s človeškim blatom? Ako bi storilca izsledili in ga izročili oblasti, bi mu sodišče gotovo odmerilo več mesecev težke ječe, gorje pa, če bi bil posebej to še kak Slovan, bi vso nemško časopisje pobesnelo in ga z žveplom in ognjem bombardiralo.

To nam je zopet živa slika, kak idealizem veje iz takozvanih „prostitih šol“, ki se v zadnjem času med Nemci najbolj močno razširjajo. Ne samo na Francoskem in v Italiji, tudi v Avstriji se že po takih šolah vzgojujejo To je faktum, ki se ne da utajiti. Samo na Štajerskem sta se pred kratkim med Nemci zgodila dva taka slučaja, med šolskimi učenci. Prvi je, ko je učenec svojega součenca z nožem nevarno ranil, drugi pa, ko ga je med potjo domov naravnost z nožem zaklal. V graški okolici so tudi nedavno razbili ob potu malo kapelico, ki je last nekega kmeta, ter potem zdroblene kosce razmetali po blatu.

Kdor ne verjame, kako cveti v Gradcu kultura, naj pride semkaj katerikoli dan, ter se naj nekoliko pomudi v nočnih urah na ulicah. Videl bo v gručah prihajati pijano roparsko tolpo, ki uganja razne svinjarije in vse jim je napoti; kričijo in tulijo zraven, že ne več človeku podobnim glasom, ampak rjovejo kakor kakšne zverine po pustih afrikanskih puščavah. Eni razbijajo svetilke, drugi pobijajo okna na hišah, tretji pa brez vsega poviča napadajo mirne ljudi, ter zraven res kažejo svojo vsenemško omiko, s katero v resnici nadkriljujejo vse druge narode.

Zelo nevarno je za življenje v Gradcu enemu samemu brez orožja v nočnih urah hoditi po ulicah, ker zelo lahko se zgodi, da ga brez vsega poviča kar tebi nič meni nič po graškem takozvani „pilharji“ napadejo.

Tako cveti in se moži dan za dnevom taka in enaka nemška kultura med tistim baje tako visoko izšolanim narodom, ki povsod hoče s svojo kulturo kar za par sto let biti spredaj od drugih narodov.

Krivičnost nemških birokratov.

Slovenska priloga „Časopisa češkega železniškega uradništva“ prinaša nastopni članek:

In zgodilo se je tam v deseti deželi prečudnih stvari in dogodkov, v eldoradu nemških uradnikov, v e. kr. ravnateljstvu državnih železnic Trst, kjer pašujejo razni pobratimi in prijatelji nemškega Volkš-rata; zgodilo se je torej, da smo dobili ex offo svoje službene kvalifikacije!

Da bi jih ne bili dobili! Prihranili bi si vsaj toliko jeze in razočaranja! Vendar je na drugi strani prav, ker zdaj vemo, kaj nameravajo z nami, domačini, tisti, ki so se pritepli k nam od vseh vetrov, da nam režejo ovsen kruh in nas hočejo lepo počasi ugonobiti.

Pred vsem naj povemo odkrito besedo o takozvani kvalifikaciji.

Tovariši se morda še spominjate, koliko razpravljanja, stvarnega in hinavskega, je bilo, ko so nedavno kovali službeno pragmatiko za državne uslužbence; koliko trdih in resničnih besed so morali izgovoriti prizadeti; koliko so modrovali učeni in domišljavi časniki, in da so vstajali v parlamentu govorniki, ki so kazali na nemoralnost raznih dose-daj običajnih kvalifikacij.

Toda nočemo ponavljati znanih, reminiscenc; saj si napravi primerno sodbo o kvalifikacijah vsak sam, če mu povemo, da je doseglo e. kr. ravnateljstvo državnih železnic v Trstu — višek svoje absurdnosti.

Med uradništvom vlada največje razburjenje. Nihče ni zadovoljen, vsak trdi in dokazuje, kolika

krivica se mu je zgodila. Poznamo več uradnikov, o katerih vemo, da so zmožni in marljivi — v kvalifikacijski listi pa stoji ravno nasprotno. In kar je pa najbolj kričeče, kar najbolj označuje duh, ki straši pri nas, je narodnostna in osebna mržnja teh nemških mogotcev, ki hočejo ugonobiti nas vse.

Ni jim dovolj, da se solnčijo na prijetnih in lahko pridobljenih mestih, ki so pravzaprav naša — o, ne, še tlačiti nas morajo in nam uničevati našo eksistenco!

Železniško ravnateljstvo v Trstu si zapomni to svoje postopanje. Poskrbeli smo, da izvedo tudi drugi krogi, kaj mora slovenski uradnik doživeti na domačih tleh!

Sicer pa že dežuje protestov in pritožb radi teh kvalifikacij.

Omeniti moramo samo še to, da ne bo Volksrat predloži več gospodaril pri nas, ker vemo, da se imamo tudi njemu zahvaliti za vse prijetnosti. Pomagalo mu tudi ne bo milo javkanje po graškem „Tagblattu“, kjer v imenu Volksrata odlaga svoja natolcevanja — poljski renegat, ki mu pomaga slovenski renegat, kakor smo se uverili v eni zadnjih številk graškega „Tagblatt“, in ki oba dobro, predobro poznamo.

S svojimi grožnjami in lažmi naj le lepo miruje, sicer ga primemo za ušesa, da bo civilil vse svoje muzike. Povedati bi mu tudi mogli o njegovih nemških tovariših stvari, da bi zbežal tja do Berlina, kamor ga tako vleče srce. A če smo dosedaj molčali, smo storili to iz sramu, ker se res sramujemo, da imamo med njihovimi somišljeniki tovariše, ki tako dobro poznajo menjično pravo — povsod, in se ne sramujejo živeti na stroške drugih, tudi — natakarič itd.

O vsem tem smo molčali iz kolegijalnosti in sramu za njihove „čednosti.“ Zdaj pa imamo skoraj dosti, ker vidimo, da niso samo slabi tovariši, marveč grdi zahrbtniki in škodljivci naši in uradniškega stanu sploh!

Raznoterosti.

Pozdrav „Slovenski Straži“ — s položnicami! Danes smo priložili za vse naročnike položnice „Slovenske Straže“, s katerimi je najlepša prilika za vse, kjer nimajo še podružnice „Slovenske Straže“, pozdraviti dne 10. julija njeno delo in z darovi pospeševati njene plemenite namene. Darujte, nabirajte dne 10. julija med svojimi prijatelji in znanci za „Slovensko Stražo“! Pomagajte, da bo ta dan res naš narodni praznik, katerega bo vesela slovenska meja. Kar bo darov nabranih na Štajerskem, dobi vse slovenska meja na Štajerskem.

Naše naročnike opozarjamo, da naj pri pošiljanju naročnine za naš list pazijo na položnice, da naše ne zamenjajo s položnicami „Slovenske Straže“ v Ljubljani, ki so priložene današnjemu listu.

Liberalci se morajo kregati in prepirati. Sebični in gospodstva željni duh, ki tvori bistvo liberalizma, ne dopušča, da bi živeli v miru poleg svojega sosedu. Dokler so bili v Ciril-Metodovi družbi tudi naši pristaši, so se vrtoglavi liberalci vedno zadirali vanje. Ko so jih s tem svojim podlim početjem nazadnje iztisnili iz te šolske družbe, so ostali liberalci lepo sami med seboj. Človek bi pričakoval, da bodo sedaj lepo složno delali ali pa lenuharili. A v resnici izgleda stvar drugače. Prepirljivi in zahrbtni liberalni duh ne da miru in se je že pričel oglašati. „Narodni Dnevnik“ od dne 5. t. m. bere tako levite „Slovenskemu Narodu“ in njegovim zaščitnikom: „Pred vsem se danes spominjam tistega večkratnega poziva v „Slovenskem Narodu“, da „mora biti izvoljen v vodstvo Ciril-Metodove družbe tudi ljubljanski podžupan gospod dr. Ivan Tavčar.“ Vsakogar je ta ponovni „mora“ neprijetno dirnil, posebno pa izvenkranjske Slovence — kratkomalo ne pripustimo, da bi se nas skušalo na ta način terorizirati, to si naj gospodje zapomnijo za bodočnost. Ne rekel bi ničesar, ako bi vedel, da motivi tistega poziva izvirajo iz stvarnih, narodno-obrambnih razlogov. Toda pozitivno mi je znano, da so odločali drugi razlogi, in sicer taki, ki se prav nič ne tičejo narodno-obrambnega dela, temveč edino-le nesporazumljenj v izvrševalnem odboru narodno-napredne stranke na Kranjskem. V družbi, v kateri sedimo tudi izvenkranjski Slovenci, se ne bo „kokaljilo.“ To je dokaj krepko. Posebno tista namigavanja na gotove liberalne voditelje so zelo pikantna. Radovedni smo, kako bo ves špas vzel konec. Najboljše bi bilo, ako se liberalci med seboj prav pošteno zlasajo in skavsajo. Še bo lušno!

Hinavei. Pred volitvami so liberalci sleparili okrog po volilnem okraju s „kmečkim volilnim odborom“ in so proglasili svojega kandidata za kandidata „neodvisnih kmetov.“ Bog varuj, da bi bil smel kdo reči, da je Kac kandidat liberalcev! Sedaj po volitvah je pa vse drugače. „Narodni Dnevnik“ od srede brez sramu piše, da se je Narodna stranka udeležila volitev, ter d'zno konstatira, „da so se danje volitve vršile odločno v protiklerikalni smeri.“ Zapomnili si bomo to dobro, ker bodo liberalci gotovo še kdaj zatajili svojo firmo.

Ne pustimo se zapostavljati! Kakor čujemo od mnogih strani, razpošila naše slavno c. kr. okrajno glavarstvo v Mariboru plačilne naloge vsem strankam, tudi slovenskim, edino-le v preblaženi nemšči-

ni. Opozarjamo naše rodoljube vse brez razlike, naj te nemške dopise vrnejo nazaj, ter odločno zahtevajo slovenske dopise. Slovenski denar — pa slovenska kri — živio!

Liberalno učiteljstvo in zadnja volitev v državni zbor. Med najbolj živahnimi agitatorji za Kaca so bili gotovo liberalni učitelji in učiteljice. V tem volilnem boju so uporabili vse tiste skrivne agitatorične žilice in razvili njim nenavadno delavnost, samo da bi se proslavili z zmago Kacevo. Eden najbolj pridnih je bil gotovo nadučitelj Majcen pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu. Že pred volitvijo se je hotel proslaviti na dveh naših shodih. Ta gospod, ki je v mladosti užival podporo katoliške duhovščine, pa ni imel ob zadnjih volitvah nujne šega opravila, kakor da je lazil po gradiških strmih in priporočal Kaca. [Na volilnem shodu na Kapli se je pa posebno proslavila učiteljica Majcen s klici „Živio Kac“ in je pridno sekundirala štajercijancem. Tudi od drugod dobivamo glasove, da se je v tem volilnem boju liberalno učiteljstvo silno trudilo, da bi zmagal Kac. Menda je od njega pričakovalo, da jim bo priboril zaželjene tri milijone. Pa slabo terno je zadel liberalizem!

Katolicizem in klerikalizem. Liberalci se pri svojih napadih na našo duhovščino radi izgovarjajo, da velja njihov boj premoči duhovništva, tako imenovanemu klerikalizmu. Mi smo že večkrat povdarjali, da je to velika, liberalcev vredna laž, ker je ves njihov boj naperjen edino-le proti katoliški veri. Sedaj to sami priznavajo. „Narodni Dnevnik“ od 6. t. m. stavi cerkev, katolicizem in klerikalizem na popolnoma isto stališče in vse tri pojme analogno uporabljajo. Komur je katolicizem samo organizacija nekaterih izkoriščevalcev, ta mora to tudi dosledno storiti. Liberalci, da ne boste ja nikdar več poskušali igrati vloge prijateljev katolicizma! Govorili bomo, da bo zvelo.

Brezverski liberalci so napisali v „Nar. Dnevniku“ tudi naslednja dva stavka: „Čim več neizobrazbe, tem boljše, tem ugodnejše je gospodarsko stališče cerkve. Zgolj iz lastnih gospodarskih interesov je bila cerkev odločna nasprotnica kulturnega napredka.“ Kdo bi se ne smejal in pomiloval one „inteligentne“ backe, ki morajo na take oslarije prisegati. Vsa kulturna zgodovina priča, da je bila katoliška duhovščina vedno najmarljivejša delavka v vseh panogah znanosti in umetnosti ter je vedno storila največ za umstveno izobrazbo nižjih slojev. Katoliška duhovščina, v začetku zlasti samostanska, je bila v gotovem času edina širiteljica naobrazbe. Naši duhovniki so veliko prej in veliko ceneje poučevali kmečko dečo, kakor so pričeli sitnariti okrog po svetu razni liberalni nenasični učitelji. In sveta Ciril in Metod, kojih spomin so ravno te dni liberalci tako značilno slavili? Ta dva sta bila gotovo kaka liberalna dohtarja ali vsaj frakarja.

Skromni so postali celjski liberalci, da je veselje. Sijajna zmaga S. K. Z. v dosedaj liberalnem 30. volilnem okraju je to povzročila. Prej so bombastično napovedovali, da bo ogromna večina slovenskih kmetov volila „neodvisnega“ Kaca, sedaj pa imenujejo tretjino oddanih glasov, ki jo je dobil Malobesedni, krasen uspeh. Tepena živalca se pohlevno stisne v kot. Krepke bunke, katere je zadala Kmečka zveza liberalcem po celem telesu, so jih navdale s čudovito skromnostjo. Obljubljajo celo, da bodo tudi v bodoče ostali prav skromni. Na zunaj, tako poudarjajo, ne bodo več aktivno posegali v politiko, temveč bodo vse svoje sile v prihodnjih letih samo posvetili za intenzivno notranje strankino delo. Vzamemo naznanje. Želimo, da naj posebno skrb naklanjajo spreobrnitvi tistih kosmatih nemškutarjev, ki so volili slovensko-narodnega Kaca, pa so seveda v svojem srcu ostali nepoboljšljivi nemškutarji. Za to delo bo treba več „prihodnjih let“.

Hrvatje v Ameriko — Mažari na Hrvaško. Meseca marca letos se je iz Hrvaške in Slavonije izselilo 2359 Hrvatov in Srbov, selilo pa 136 Mažarov. To gre redno naprej, od meseca do meseca, od leta do leta, in sicer pošiljajo Mažari na hrvaška tla kmečki živeli, ki zaseda mesto domačinov, ki beže v Ameriko.

Zagrebsko narodno gledališče je imelo minulo sezono 612.735 K 22 v dohodkov; vseh stroškov pa do konca tega meseca s počitniškimi gažami vred 601.000 K, tako da ostane čistega dobička 11.000 K.

Dijaki, ki sodelujejo dne 10. t. m. pri veselici kot tamburaši in diletantje, naj se pripeljejo dne 10. julija že z jutranjimi vlaki v Št. Jurij.

Nova angleška knjiga o avstrijskih Slovanih. Pred štirimi leti je gospodična Balchova, profesorica na visoki šoli v Wellesleyju v Ameriki, prepotovala našo monarhijo ter študirala izseljenišvo. O tem svojem študiju je izdala knjigo „Our Slavie Fellows Citizens“, v kateri se peča s slovanskim izseljevanjem in vzrokih izseljevanja.

Ustredni Matice Školska. V nedeljo je imela češka šolska družba svojo glavno skupščino. Kakor povzamemo iz letnega poročila, je imela Matica v lanskem letu 1.402.219 K dohodkov, stroškov 1.216.172 K. Prebitek znaša torej 186.046 K. Krajevnih odborov je bilo 655, ki so zbrali 683.740 K. Matičnih šol je bilo na Češkem 50, na Moravskem 12, na Šleskem 8; otroških vrtec na Češkem 37, na Moravskem 18, na Šleskem 4. Učencev je bilo na ljudskih šolah in v otroških vrtech skupno 13.158, in sicer na Češkem 8744, na Moravskem 2438, na Šleskem 1976. Učiteljskih moči je bilo 430. Kakor vidimo, je imela družba

v preteklem letu lepe vspehe. Želimo ji pa še lepših. Nam vsem pa naj bo češki narod vzor v požrtvovalnosti. Darujmo za „Slovensko Stražo“!

I. izkaz. Za spomenik slovenskima skladateljema bratoma dr. Benjaminu in dr. Gustavu Ipavicu so darovali sledeči p. n. darovalci gg.: dr. Tone Schwab, zdravnik, Celje, 10 K; Franc Skorjanc, župnik, Št. Pavel, 1; Matija Skorjanc, župnik, Sv. Florijan, 1; Franc Ks. Meško, pisatelj, 2; Franc Smodej, urednik „Mira“, Celovec, 2; Narodni kvartavi, Celje, 200; dr. Josip Ipavice, zdravnik, Št. Jurij, 50; dr. Marko Ipavice, c. kr. državni uradnik, Celje, 50; Janko Artman, trgovec, Št. Jurij, 50; Fr. in M. Kartin, tržan, Št. Jurij, 20; Anton Uršič, živinozdravnik, Št. Jurij, 10; Franc Praunseis, veleposestnik, 10; Franc Cernovšek, tržan, 5; A. Nendl, tržan, 5; Sivko Anton, nadučitelj, 5; Orač Marija, nadučiteljica, 5; Matija Kavčič, trgovec, 5; Ivan Brežnik, tržan, 4; gospa Antonija Kavčič 5; Josip Čretnik, tržan, 2; Recelj Alojzij, učitelj, 2; Janček Anton, asistent južne železnice, 3; gospa M. Schecherko, trgovka, 5; Čulek Josip, učitelj, 2; Josip Zidašek, trgovski sotrudnik, 2; gđc. Ban Antonija 1; gđc. Teichmeister Rožica 2; Kijnc Adam, veletržec, 5; Löschnigg Ivan ml., trgovec, 5; Cugmejster Ludvig, trgovec, 5; Belle Ivan, ravnatelj deželne kmetijske šole, 5; Drogenig Jakob, tržan, 10; J. Drogenig, tržan, 6; Kinel Franc, veletržec, 3; Herman Kinel, tržan, 2; Kinel Avgust, tržan, 2; Bevcer Franc, sedlar, 1, vsi v Št. Juriju; Franc Zdolšek, posestnik, Podgorje, 2; Regula Ivan, inšpektor North British, Gradec, 5; skupaj 510 K. — Vsem p. n. darovalcem se izreka zahvala in se prosi za posnemanje. Prosi se, da prirejajo društva zbirke, veselice in koncerte v prid spomeniku, darove naj se blagovoli pošiljati uredništvu ali pa naravnost podpisnemu odboru. Naznanja se tudi, da je založil odbor prav krasne razglednice s slikami naših skladateljev, iste se naročajo pri blagajniku pripravljalnega odbora gospodu Jankotu Artmanu, Št. Jurij ob juž. žel. — Slovenci! Naša častna dolžnost je, da skrbimo za čimprej uresničenje te velike ideje, da postavi hvaležni slovenski narod dostojen spomenik slavčkoma Ipavcem. Vsak zaveden Slovenec in prijatelj slovenske pesmi naj pošlje svoj prispevek. Darovi se bodo redno izkazovali v vseh domačih slovenskih časnikih. — Pripravljalni odbor za spomenik slovenskima skladateljema bratoma dr. Benjaminu in dr. Gustavu Ipavicu. Št. Jurij ob juž. žel., 24. rožnika 1910. — Fran Kartin m. m., tč. predsednik. Josip Drogenig, tč. tajnik.

Za obmejne Slovence se je nabralo in poslalo „Slovenski Straži“ pri odhodnici častitega gospoda župnika Poplatnika na Hajdinu 11.62 K.

Zadruga na Spodnjem Štajerskem se opozarja na II. zadrudni shod, ki se bo vršil v začetku meseca oktobra na Dunaju. Dnevni red bo obsegal mnogo važnih vprašanj, govorili bodo najodličnejši strokovnjaki naše države. Dolžnost zadrugarjev na Spodnjem Štajerskem je, da se v častnem številu udeležijo tega zadrudnega shoda in pokažejo s tem svoje zanimanje za napredek zadrudništva. S shodom bodo spojeni razni izleti in ogled velikih zadrudnih podjetij in dana udeležencem prilika, spoznati vspehe zadrudnega dela. — Zadrudna zveza v Mariboru namerava urediti skupno potovanje iz Maribora na Dunaj, preskrbeti skupno vsem udeležencem stanovanje na Dunaju, skrbela bo pa tudi za to, da si bodo lahko vsi udeleženci na Dunaju ogledali vse znamenitosti. Natančni vspeh shoda in podrobne določbe se objavijo pravočasno v listih in v okrožnicah vsem članicam. Prijave se že sedaj sprejemajo.

Nova maša. Klerik iz celovškega kapucinskega samostana častiti gospod Irenej Kobal bo daroval prvo sveto mašo v Celju v kapucinski cerkvi dne 17. julija 1910. Pridigoval mu bo milostljivi gospod opat Franc Ogradi v Celju.

Boj proti mesarjem v Kremsu. V Kremsu na Nižje-Avstrijskem so tamošnje gospodinje začele bojkot proti mesarjem, ker so vedno zviševali ceno mesa. Mesarji so začeli na to kljubovati in poskušajo konsumente z neakim izstradanjem prisiliti k nakupovanju mesa. Ta namera pa se bode mesarjem seveda docela izjalovila, ker dandanes, ko imamo dobro prometna sredstva, pač ni treba biti vezan na posamezne krajevne izkoriščevalce. Mesarji iz okolice Kremsa in celo iz Solnograda pošiljajo sedaj v Krems za 24 vinarjev ceneje kilogram mesa. Gospodinje v Kremsu se pogajajo sedaj z raznimi okoliškimi mesarji glede dobave mesa. Pa ne samo v Kremsu, tudi v večjih krajih okolice se je pričel boj proti mesarjem. Bojkot se razteza sedaj celo v Waidhofen, Hainburg, Marchegg in druge trge ter mesta. Mesarji so prodajali meso dosedaj za ceno K 1.60 do 2.80 kg. Neprijatelji kmetov vedno kriče, da je kmet kriv draginje, a ta boj nam kaže, da je iskati vzroke draginje drugod.

Štajersko.

Mariborske novice.

Poskušen umor! Včeraj, v četrtek, dne 7. julija je 76letna Marija Muster napadla s sekiro svojega 63letnega moža Vincenca Muster, železniškega slugo v pokoju, in ga smrtno nevarno ranila na glavi in na levi roki. Mož je pri napadu spal. Rešilni voz ga je nezvestnega odpeljal v bolnišnico. — Vzrok napada ni znan.

Maribor. Občinski svet mariborski je imel v sredo, dne 6. julija sejo. Razpravljalo se je med drugim tudi o napravi novega mestnega pokopališča, ki se namerava napraviti v Radvanju. Gospodje svetniki so se pošteno skregali med seboj, ker pokopališki odsek nič ne stori v zadevi novega pokopališča. Z večino glasov se je sprejel predlog, da se naj takozvana gledališka ulica imenuje „Martin Luthergasse“. Nekateri občinski svetniki so se sicer odločno uprli temu, katoličane izzivajočemu predlogu, a videlo se je, da je večina na prekrstitev gledališke ulice v Lutrovo ulico že dobro pripravljena. Mariborski katoličani gotovo ne bodo mirno pripustili, da bi se ravno ulica, kjer se nahaja stolni kapitelj in knezoškofijska palača, imenovala po Martinu Lutru. Slišimo, da se pripravlja veliko protestno zborovanje proti tej protestantovski predrznosti.

Pastor Mahnert je imenom presbiterija protestantovske občine vložil vlogo na mariborski občinski svet, naj se gledališka ulica imenuje Lutrova ulica. Med vsemi trezno mislečimi meščani je nastalo opravičeno ogorčenje, da se da občinski svet po svoji večini tako komandirati od enega protestantovskega pastora. — Pripravlja se energičen odpor.

Novi dravski most. Dela pri dravskem mostu zelo počasi napredujejo. Posebno pa nagaja delu letošnja vedno narasla Drava. Ta teden so začeli zopet podirati hiše v takozvani „Allerheiligen“ ulici. Pri podiranju neke hiše se je zrušil veliki kos zida v globočino ter je poškodoval dva delavca zelo občutno. K sreči ob tem času ni bilo večjega števila delavcev pri podiranju, sicer bi se lahko zgodila velika nesreča. Značilno je za naše mestno gospodarstvo, da poselniki podrtih hiš niso dobili še dozdaj odškodnine.

Prijet cerkveni tat. Včeraj, dne 7. julija je mariborski policijski stražnik zasledil glasovitega cerkvenega tatu Turka. Kakor znano, je bil Turk že v Zagrebu aretiran, a je dotičnega detektiva z nožem zabodel in zbežal na Štajersko. Hud boj se je razvil med stražnikom in Turkom. Policijski pes se je v boju zakadil v Turka, ki ga je s svojim nožem zabodel v trebuh; nazadnje je bil ropar vendar premagan in odpeljan v zapor. Turk je težko ranjen.

Celjske novice.

Celje. Pred porotniki je stal dne 5. julija žagar Franc Merzdovnik iz Mislinje, obtožen, da je 8. maja t. l. ubil Matija Pajka. Obsojen je bil le vsled prekoračenega silobrana na štiri mesece težke ječe s posteljo in trdim ležiščem vsakih 14 dni. — Ta dan je bil na sedem mesecev težke ječe obsojen dninar Jožef Ledenik iz Šostanja, ker je s sekiro težko ranil Mihaela Hudornika. — Dne 16. maja sta 15letni Štefan Kolenc in dve leti mlajši brat Franc Kolenc vzela očetovo puško in sta šla streljat kače. Puška je bila nabita. Dečka sta se nedaleč od hiše začela pripravljati zaradi puške. Pri tem se je puška sprožila in je bil mlajši Franc Kolenc zadet v prsi, in je potem umrl. Oče Franc Kolenc je bil dne 5. julija obsojen na dva meseca težke ječe, zaradi premale pazljivosti, sin Štefan pa je bil oproščen.

Za celjski nemški dijaški dom darujeta vsako leto Schulverein in Südmarka znatne svote. Ob koncu letošnjega šolskega leta je praznoval „Studentenheim“ 14letnico svojega obstanka. Uspehi so zelo malenkostni.

Celjski liberalni časnikarji so postali po zadnjih volitvah sila ponižni. Pozabili so celo, da so pred nekaj dnevi z vso sigurnostjo računali na zmago „neodvisnega“ Kaca. V „Narodnem Listu“ pišejo na dolgo in široko, da so se „klerikalni glasovi skrčili, pri tem pa pozabijo povedati, da so se liberalni glasovi zmanjšali za celih 65 odstotkov.

Boj za celjsko okoliško občino. Celjski Nemci se na vse pretege trudijo, da bi pri letošnjih volitvah dobili celjsko okoliško občino v svoje roke. Dan za dnem prirejajo zaupne shode v okolici in lovijo posebno delavce na svoje limanice. Celjskim in okoliškim Slovincem bode treba razviti živahno agitacijo, da ostanejo Slovenci gospodarji v celjski okolici.

Celje. C. kr. državna gimnazija v Celju je imela ob začetku tekočega šolskega leta s pripravljalnico vred 331 učencev, a ob koncu jih je bilo 313 ter je med temi bilo po narodnosti 228 Nemcev, 83 Slovencev, 1 Čeh, in 1 Italijan! Po veri je bilo 288 katoličanov in 25 protestantov. Med dijake je bilo 215 Štajercev, ostali pa so bili iz raznih avstrijskih kronovin — študentenheim! — ter 6 inozemcev. Poučevali so na zavodu: 1 ravnatelj, 13 rednih profesorjev, 2 suplenta, 1 vadnični ter 3 pomožni učitelji. Učni uspeh: odlikašev 50, za višji razred sposobnih 208, nesposobnih 32; ponavljalni izpit jih ima 17, neredovanih pa je 5. Štipendije so znašale 9118.65 K, katerih je bilo deležnih 36 dijakov. Izmed Nemcev se je učilo 40 slovenskega jezika. Šolsko leto 1910-1911 se bode pričelo v nedeljo dne 11. septembra tega leta.

Ptujske novice.

Ptuj. Živinski semenj dne 6. julija je bil zelo živahen. Prignalo se je 277 konj, 1353 govode in 1166 prašičev. Cene so bile naslednje: Biki 66 do 74 K, voli 74 do 80 K, krave 54 do 70 K 100 kg, prašiči 1 do 1.10 K 1 kg žive teže. Od zadnjega semnja so cene živine precej poskočile. Prihodnji skupni živinski semenj bo 20. julija; svinjski semnji pa bodo 13. in 27. julija.

Izgredi nemških dijakov v Ptuj. V soboto dne 2. julija t. l. je napravilo 17 nemško-nacionalnih dijakov izpit na gimnaziji. To so hoteli prav na germanski način proslaviti. Napili so se ga, vzeli nekemu kmetu voz, v katerega so bili vpreženi voli ter razgrajali po mestu. To je namreč višek nemške kulture. Policija seveda tega ni videla, ker ni hotela. Če pa Slovenec samo misli „živio“ zavpiti, ga že prime.

Ptuj. Dne 6. julija se je vršila na Dunaju pred upravnim sodiščem obravnava zaradi pritožbe Slovencev proti izvršenim zadnjim volitvam v ptujski okrajni zastop. Pritožbo Slovencev je zastopal dr. Lapajne, Nemce pa ptujski dr. Plachki. Razsodba se bo razglasila pozneje.

Ptuj. Nemški dijaški dom v Ptuj obhaja letos svojo desetletnico. V tem domu se otroci slovenskih starišev popolnoma spremenijo v janičarje. V zadnjih letnikih se vrše tudi slovenski kurzi, da zamorejo ti gojenci pozneje v javnem življenju izpodrinuti Slovence. V tem zavodu se pridno čita tudi „Štajerc“. Prvo leto je bilo v domu 31 gojencev, letos jih je čez 80, velika večina izmed teh so sinovi slovenskih starišev. Žalostno! Ptuj ni za slovenske dijake.

Kmečka hranilnica in posojilnica v Ptuj je začela poslovati. Uradni prostori se nahajajo v samostanu preč. gg. minoritov. Uradni dnevi so v sredo od 8. do 12. ure dopoldan in v nedeljo od rane do pozne službe božje. — Prošnje za posojila se sprejemajo in dajejo posojila vsak dan od 8. do 12. ure dopoldan. — Obrestna mera za hranilne vloge je 4%, za posojila na intabulacije 5%, za posojila na poroštvo 5%. Vse zemljeknjižne prošnje itd. izvršuje posojilnica strankam brezplačno.

Drugi kraji.

Razvanje. V krajni šolski svet v Razvanju je izvoljen posestnik in krčmar Peter Trinko kot načelnik, in kmet Friderik Roth kot podnačelnik. Upamo, da bo krajni šolski svet pod novim načelnikom boljše deloval, kot pod starim Martinom Puklkom.

St. Ilj v Slov. gor. Minolo nedeljo je imela Südmarka v Straßu svoj „Waldfest“. Tudi šentiljski südmarkovci so morali biti zraven. Posebno se se izkazali učenci tukajšnje šulvereinske šole. S rankfurtarico na čelu v sklenjeni vrsti so šli k südmarkini prireditvi ter so med potom z upitjem izzivali Slovence. Zlasti so bili korajžni ti mladi Germani, ko so se vsi natrkani vračali domov. Ali je pač to prava vzgoja mladine? Odkod ima neki losvonromovec pravico, se s svojimi učenci udeleževati takih prireditiv. — Zadevna šolska oblast naj poskrbi za en mrzel tuš, da kri in možgani popolnoma ne zavrejo.

St. Ilj v Slov. gor. V proslavo sv. Cirila in Metoda so šentiljski mladeniči priredili prav lepo razsvetljavo na večer dne 5. julija. V raznih barvah se bliščeči križ se je vzdigoval med začetnima črkama slovanskih apostolov ter daleč naokrog naznanjal, da tukaj stanuje ljudstvo globokoverno, ki ve spoštovati najdražji zaklad, ki sta mu ga prinesla sv. brata. Lepo ubrane pesmi domačih pevcev so naznanjale, da tukaj še krepke živi slovenska beseda; mogočno gromčeji topiči so pozivali kakor bojni grom domačine v odločen boj proti nasilnim tujcem, ki hočejo ravno tukaj zatreti vse, kar je katoliškega in slovenskega. Narod, ki se z znamenjem križa bojuje za svojo materno grudo in materni jezik, ne bo poginil. Grom in peko, prazne vaše proti nam so sleke! — Vsi zavedni Slovenci in Slovence, pokažite svojo zavednost s tem, da pristopite vsi k „Slovenski Straži“, katere podružnica se bode v nedeljo, dne 10. julija v St. Ilju ustanovila. Le združeni bomo zmorni, vreči ob tla in streti vse hudobne nakane sovražnega zmaja.

St. Ilj v Slov. gor. Nemci, posebno pa protestantovski, poznajo vedno le dvojno mero; eno za sebe in eno za Slovence. Krajni šolski svet pri St. Ilju je nedavno odklonil prošnjo nekega protestanta na Pesnici, da bi smel svojega sina pošiljati v šentiljsko nemško šolo, ker ne spada Pesnica v šentiljski šolski okoliš. „Marburgerca“ takoj udarja po šentiljskem krajnem šolskem svetu, ki je v slovenskih rokah. Čudna je mera Nemcev: Ko so slovenski Selničani, ki so po krivici vsolani v nemško šolo na Sladki vrh, prosili, če bi smeli pošiljati svoje otroke v slovensko šolo v St. Ilju, jim je tedanji nemški šolski svet prošnjo odbil, dasiravno so vsi Selničani prispevali k stavbi šentiljske šole.

Rače. S 1. septembrom se ustanovi v Račjem nova erarična zrebčarna.

Tepež! Na Petrovo je napadel na cesti v Žičah neki neznan fant domu gredečega 25letnega delavca Karla Štefanec iz Zbelovega in ga je z nožem sunil v prsa blizu srca, ter ga težko ranil. Ker se mu je stanje zdatno shujšalo, je moral Štefanec dne 6. julija v Maribor v bolnišnico.

Sv. Janž na Dravskem polju. V sredo dne 6. julija ob 46. uri zjutraj se pridrvi troje kolesarjev po cesti iz Maribora proti Ptuj. Njih govorica in pa predrzna ošabnost sta jamčila, da so bili ti trije možiceljni kranjski liberalci. Po obnašanju se je sodilo, da so jih zdajšnje volitve popolnoma ponorele. Nahručili so namreč ti trije liberalni olikanci v ljubljanskem narečju pred šentjanžko cerkvijo nekaj ljudi in domačega duhovnika s toliko podivjanostjo in s takimi brutalnimi izrazi, katerih se pri nas sramuje vsak hlapec izgovoriti. Neki kmet je dejal: „Vidi se, da so se že šnopsa napili na vse zgodaj!“ Ljudje

so spoznali, da so to kranjski liberalci. Lepo širite, kranjski liberalci, omiko in izobrazbo vašega propadajočega liberalizma! Pa ne, da bi bili ti trije gosposdeki „slavci“ iz Ljubljane? V njih srečo je bilo, da so jo hitro pobrali na kolensih, drugače bi bilo pa joj!

Šmiklavž pri Mariboru. V novi odbor občine šmiklavške so izvoljeni kmetje: Florijančič Jakob, Potočnik Janez, Vauhnik Avgust in Gorinšek Janez, sami zvesti pristaši Slovenske kmečke zveze. Po zaslugi učitelja Gobeca se je ustanovila pri nas tudi posilinska stranka. Ta je poslala v odbor: M. Gobeca, Logariča, Grašiča in Klepa. Župan je po 2-kratnem zrebanju Florijančič Jakob, prvi svetovalec pa Potočnik Janez. Oba značajna in pa poštena Slovence.

Kdor išče, tisti najde! V nedeljo dne 3. t. m. je celo dopoldne popival 25letni Ludvik Hercog, hlapec v Račah, v Mohorkovi krēmi ravnotam in iskal prepira. Tudi zidarkega polirja Bauerja je napadel Hercog brez vzroka in ga je hotel z nožem po glavi udariti. Ker je Hercog že znan pretepač, je polir v silobranu potegnil samokres, ki se je pa pri tej priliki sprožil in strel je zadel Hercoga v trebuh in ga smrtno-nevarno ranil. Rešilni voz, kateri se je iz Maribora v Rače peljal po ranjenca, ga je odpeljal popoldne v bolnišnico.

Cirkovce. Postajališče se bo vendar začelo graditi kljub Kušerjevemu nasprotovanju. Občinski odbor je sprejel „pogoje“ južne železnice in zahteval, da mora Johan kot župan podpisati. Kušer je tožaril domačega gospoda kaplana radi tega postajališča pri škofijstvu, nekdo mu je na pisalnem stroju napisal debelo pritožbo, gotovo ne brez stroškov in sedaj pa taka blamaža. Dva Kušerjeva prijatelja, sta kričala, da kaplanova ne sme veljati, ampak županova, in sedaj vidimo županov podpis in občinski pečat pod kaplanovo pisarijo. Ali ni to smola? Vse gre Kušerju narobe. Hrast na Polskavi je padel za 600 K, pa ni bil vreden niti 6 K, postajališče se bo postavilo ravno pri čuvajnici štev. 5, česar Kušer ni maral nikdar slišati, župnišče se bo podrlo in novo postavilo za časa Kušerjevega županovanja. O, prijetni časi... „Pa tak“ se godi, komur tožba diši...“

Sv. Duh na Ostrem vrhu. Naš gospod nadučitelj Majcen niso nič kaj posebno z veseljem sprejeli vest, da je zmagal ta prešmentani „klerikalec“ Verstovšek. Sedaj bodo postali gospod Majcen še bolj nervozni, kot na našem shodu v Gradišču. Tam so rekli, da niso liberalci, ampak slogaši. Po tej volitvi pa postanejo gotovo — klerikalec, z Možnarjem vred. Kapunu pa sedaj ni več žal, da ni napravil stave z gospodom Pušenjakom, ker bi jo bil zgubil. Čeravno nas je vsled hudega liberalnega pritiska za Verstovška glasovalo samo 22, vendar smo veseli, ker smo pri zmagovalcih, liberalci in oni, ki so se dali preslepiti, pa morajo sedaj skoz prste gledati. Živio naš poslanec dr. Verstovšek!

Iz marnberškega okraja. Veliko veselje je zavladalo med pristaši Slovenske kmečke zveze na Pohorju, da je naš kandidat, delavni in odločni dr. K. Verstovšek, bil izvoljen s tako krasno večino za našega državnega poslanca. Čeravno naše Pohorje še ni dalo večine dr. Verstovšku, vendar smo zelo napredovali. Gotovo pa je, da bi tudi v marnberškem okraju bila večina za Slovensko kmečko zvezo, ko bi razni liberalni magnati, lesotržci in mešetarji, ne prisilili svoje podložne, da so glasovali proti svoji volji. Zadnja dva dni je presegala agitacija od liberalnih apostolov naravnost vse meje poštenosti. Nesramne laži o našem kandidatu, grožnje proti volilcem, pijača in hujskanje, vse to je šlo v boj za Kaca. Na Pohorju skoraj ni bilo drevesa ali zida ob cesti, kjer bi ne visel Kac. Celjskih liberalnih listov in letakov pa je še sedaj nakopičenih na stotine po naših hišah. Razni liberalni velmože so bili še v torek dne 5. julija popolnoma prepričani, da je Kac zmagal. S povešenimi glavami hodijo sedaj okoli. Liberalizem na Pohorju stoji na trhljih nogah in lahko zapoje ono znano: „O mein lieber Augustin...“

Gradišče pri Sv. Duhu na Ostrem vrhu. Z velikim veseljem in nepopisnim navdušenjem smo sprejeli pristaši Kmečke zveze brzojavno vest, da je zmagal s tako veliko večino naš kandidat dr. Verstovšek. Na dan volitve so nasprotniki mnogim našim pristašem onemogočili dostop k volitvi, mnogi niso dobili glasovnic, ali vkljub vsemu velikanskemu naporu liberalcev je zmaga naša. — Živio dr. Verstovšek, naš državni poslanec!

Brezno ob koroški železnici. Dolgoletna naša želja, da dobimo v Breznem most čez Dravo, se bo torej vsled vpliva naših poslancev uresničila. Ministrstvo za javna dela je povišalo državni prispevek za most od 40.000 na 64.000 K. — Naši možje so se pri zadnjih državnozbornskih volitvah dobro držali, kljub temu, da so znani liberalni magnati onstran Drave v družbi z ožbaldskim Diettingerjem agitirali za Kaca. Zelo smo veseli, da je zmagal naš kandidat. Diettinger pa je bil silno hud, ker je dobil eno „štimo“.

Izpred Gorice v Zadretji. „Narodni List“ se je že enkrat oslavljal, ko je pisal o splavarstvu in plavnih pravicah. O tistem članku — poročala je o njem tudi „Straža“ — je mi rekel razumen lesni trgovec Franc R., „kar je tu pisano, je oslarija.“ In jaz bi rekel: kar je pisano v članku „Volilci gornjegrajskega okraja“ — je oslarija, ker se že po slogu spozna kdo mu je krušni oče, kakor se spozna po bra-

di frater kapucinski! Toliko o slogu, o vsebini pa prihodnjic več! — Zadržan.

Z Menine planine. Z gotovostjo so računali naši „šarf-maherji“ od Narodne stranke na zmago, kmete so pozdravljali: „Zmaga je naša, žalost pa vaša.“ a zvečer jim je rezultat v Bočni že vzel upanje, še bolj pa telegram drugi dan. Več otrok je umrlo vsled nebrige na „blekih“, le za onega solarja, ki je bil našeskan, je bilo čas se brigati. Bomo ovaduše se naprej glede njih človekoljubnosti ogledovali in v „Straži“ pretresovali njih škodoželjnost in zahrbtnost, da bo ljudstvo vedelo, komu ima zaupati, da ne bodo hodili okrog v ovčjih oblacih, ko so vendar grabežljivi volkovi.

Dol pri Hrastniku. Naši liberalci bodo napravili dne 10. julija velikansko veselico. Kaj pa bo? Blagoslovila — pardon — razvila se bo zastava gasilnega društva Dol, kakor naznanjajo veliki plakati po liberalnih trgih in tudi v Celju smo jih čitali. Na predvečer bo baklja požarne brambre, potem koncert do polnoči, od 9.—12. ure, in glej, ob 3. uri zjutraj te bodo že vabili godbeni in negodbeni glasovi „budilnice“ na pravo veselico „razvitijske zastave.“ Da bi priprostemu ljudstvu še več peska v oči vrgli, bodo imeli ti skrokani liberalci ob 10. uri „slovesno“ sv. mašo. Kmečko dobro ljudstvo bo tej maši gotovo prisostvovalo in tudi vsa liberalna društva bodo prišli vsled ponočnega krokanja na pol spala, drugih ljudi pa itak ne bo, kajti krščanskega društva se ni nobenega povabilo. Da vseslovenskih radikalnih Sokolov ne bo manjkalo, se razume. Dolžnost zavednih pristaev krščanske stranke je, da se teh nesfanosti ne udeležijo, in posebno še duhovnikov, da z možnim sodelovanjem ne poveljujejo pobožnosti hinavsko-pobožnih liberalcev.

Narodno-obrambno delo.

Ze blizu 160 podružnic S. S. se je javilo dosej. To je velik uspeh naše nove narodno-obrambne organizacije. Ako bodo vse podružnice razvile živahno delo za nabiranje doneskov S. S., se bo „Slovenska Straža“ lahko uspešno borila proti drznim nakam naših narodnih nasprotnikov. Združimo se vsi pošteno misleči Slovenci pod streho „Slovenske Straže!“

Pravila podružnic „Slovenske Straže“ za Štajersko so po poročilu „Slovenca“, potrjena. Sedaj naj velja za štajerske Slovence klic: „V vsaki župniji se naj ustanovi podružnica S. S.! Vsak Slovenec mora biti ud „Slovenske Straže!“

Ljubljanski škof dr. Jeglič je pristopil z 200 K kot ustanovnik k „Slovenski Straži“. Ta domoljubni čin slovenskega vladike naj vzpodbudi vse dobro misleče rojake Slovence, da pridno posnemajo z obilnimi darovi za S. S. tega odličnega slovenskega rodoljuba.

Südmarka lovi obrtnike. V sredo, dne 6. julija je sklicala Südmarka v Mariboru veliko zborovanje rokodelcev in obrtnikov. Zborovanje je bilo zelo borobno obiskano. Govorila sta imenom Südmarka Hugo Seherbaum in potovalni učitelj Hoyer. Obaj govora sta se nanašala edino na to, da bi pridobila obrtnike za Südmarko. Vendar ni bilo med zbranimi opaziti skoraj nikakoršnega zanimanja za to hujskajočo organizacijo losvonromovstva. Ker je izgubila Südmarka na deželi med Nemei skoro ves upliv, vrgla se je z vso močjo na mestne obrtne in rokodelske sloje. Tudi naša S. S. bo morala posebno skrb obračati našemu rokodelskemu in obrtnemu stanu v jezikovno nevarnih postojankah. Torej rokodelci in obrtniki, pristopajte k „Slovenski Straži!“

Sv. Jurij ob juž. žel. Prihodnjo nedeljo, dne 10. julija se ustanovi pri nas podružnica „Slovenske Straže“. V ta namen se bo priredila v Katoliškem domu po večernicah večja slovesnost, katero priredi „Katoliško bralno društvo“ s sodelovanjem celjskih gimnazijcev-abiturijentov. Na dnevnem redu so: Igra: „Za križ in svobodo“, tamburanje, petje in govori. Govoril bode med drugimi gospod abiturijent Vid. Pavlič. Vabila se ne bodo razpošiljala. — K veliki udeležbi vabi — odbor.

„Slov. Straža“ šteje že 150 podružnic po vsej slovenski domovini! To je krasen uspeh. V enem samem mesecu se je oglasilo 150 župnij, ki hočejo sodelovati pri narodno-obrambni delu, ki ga bo izvrševala „Slovenska Straža.“ Večina podružnic ima že prihodnjo nedeljo dne 10. julija ustanovna zborovanja. Tudi na Slovenskem Štajerju se je priglasilo impozantno število podružnic. Na delo za obrambo naše jezikovne meje!

Primorsko.

Trst. Velike iredentovske demonstracije v Kopr. Iz Trsta poročajo: Minulo nedeljo je prišlo v Koper obiskat razstavo 6000 Lahov iz vseh krajev avstrijskega Primorja, zlasti veliko iz Dalmacije. Lah so se uvrstili v sprevod, na čelu jim „bersaglijsko“ društvo iz Zadra v laških uniformah, kakor jih imajo v kraljestvu. Cel čas so kričali: „Evviva Italija!“ „Abasso Austria!“ Pred municipijem je godba svirala Garibaldijevo himno. Na glavnem trgu jih je pozdravila županja z balkona z dvema deklicama: vsaka je imela drugačno cunjo v rokah, ki so vse 3 tvorile barve zastave laškega kraljestva, kar je izzvalo zopetne iredentovske vzklike. C. kr. torpedov-

ko, ki je bila slučajno v pristanišču, pa je ravno odplula, je množica divje izžvižgovala. Popoldne so se na slavnosti na morju iredentovske demonstracije ponavljale. Barke so bile okrašene z laško trikoloro. Vlada pa sedaj premišlja o tem, kako bi naredbenim potom Lahom, ki izžvižgujejo c. kr. torpedovke in pred okrajnim glavarstvom ob belem dnevu vpijejo: Doli z Avstrijo! dala za to še pravno fakulteto. Slovencem pa niti ljudske šole ne v Trstu! Naši poslanci naj, če le mogoče, to delstvo osvetlijo v parlamentu, zakaj laški listi trdovratno molče o tej prireditvi, za katero bodo dobili od avstrijske vlade še — nagrado!

Romanje.

Romarji na Trsat se opozarjajo, da pridejo pravočasno na vlak in prinesejo seboj v o z n i l i s t e k, ker bi drugače še enkrat morali plačati, in sicer celo karto. Še enkrat povdarjamo, da na vlaku ali pa na postajah **nikdo ne dobi več karte.** Imeli bomo seboj tudi dober kvartet, kateremu se gotovo pridruži še drugi pevec. Cenj. gg. organiste opozarjamo, da vzamejo potrebne muzikalije seboj, n. pr. Cantica sacra, Foersterjev I. in II. zvezek itd.

Romarji naj pazijo, da ne izgube karte in denarja.

Varovati se je treba tudi žepnih tatov. Seboj naj vzame vsak dežnik, pa tudi nekaj za ogrniti, ker bo pri deževnem vremenu hladno, posebno ponoči. Hladno je tudi v Postojnski jami.

Noben romar naj ne pozabi vzeti seboj tudi potrebne potrežljivosti! — V ponedeljek zjutraj torej na veselo svidenje! Romarski odbor.

Romanje k Mariji Pomagaj na Brezje bode tudi letos priredila Kršč. socialna zveza. Da nas ne bode naenkrat preveč na Brezju, kakor lani, zato gre posebni vlak iz Celja dne 25. julija, iz Brezje pa dne 26. julija.

Romarski vlak iz Celja v Otoče in nazaj iz Lesce v Celje vozi v ponedeljek, dne 25. julija po sledečem redu in za sledeče cene:

		Cena: III. razred. II. razred.	
Celje	ob 8. uri	zjut. K 6 80	K 10 80.
Laško	" 8. " 14 min.	" " 6 50	" 9 80.
Rimske Topl.	" 8. " 24 " "	" " 6 50	" 9 80.
Zidanmost	" 8. " 39 " "	" " 6 —	" 8 80.
Hrastnik	" 8. " 52 " "	" " 5 70	" 8 30.
Trbovlje	" 9. " 01 " "	" " 5 70	" 8 30.
Otoče	" 11. " 52 " "	" "	"

Nazaj se peljemo dne 26. julija. Vlak gre iz postaje Lesce in bo sprejel romarje tudi na postaji Otoče. Iz Lesce gre vlak ob polenih popoldne, iz Otoče pa ob tričetrt na eno ter pride nazaj v Celje ob 5. uri popoldne, tako, da se romarji lahko takoj odpeljejo v Savinjsko dolino in pa proti Mariboru.

Cene so letos višje, kakor lani, ker je državna železnica za osebo zvišala ceno za 40 vin.

Čč. gg. dušne pastirje prosimo, naj blagohotno opozorijo ljudi na to romanje ter naj bodo tako dobri, da zberejo denar in kolikormogočeskupno naročijo karte. Odštejejo naj si stroške takoj.

Vsak romar lahko obišče, ako hoče, tudi Bled. Po obiskovalce Bleda pride vlak v Lesce in ni treba za to nič doplačati.

Karte za vlak iz Celja se naročijo edino le pod naslovom: **Romarski odbor v Mariboru**, (Graj-ska ulica 2.

Denar in naročilo za karte je treba poslati najpozneje do 19. julija.

V Mariboru se karte za ta vlak osebno lahko kupijo v Cirilovi tiskarni.

Na vlaku in na postaji na dan odhoda vlaka ne dobinikdo več karte, zato se naj karte pravočasno naroče.

Romarski vlak iz Brezice na Brezje in nazaj iz Lesce v Brezice vozi v torek, dne 26. julija po naslednjem voznem redu in cenah:

		Cena: III. razred. II. razred.	
Brezice	ob 7. uri 15 min.	zjut. K 7 40	K 11 30.
Videm	" 7. " 29 " "	" " 7 20	" 11 —.
Rajhenburg	" 7. " 37 " "	" " 7 20	" 11 —.
Sevnica	" 7. " 56 " "	" " 7 —	" 10 50.
Otoče	" 11. " 31 " "	" "	"

Nazaj gre vlak dne 27. julija, in sicer iz postaje Lesce ob 3. uri popoldne, iz Otoče ob 3. uri 15 minut, in pride v Brezice ob 7. uri 38 minut zvečer.

Cene so višje od lani, ker je državna železnica zvišala za osebo ceno za 40 vin.

Vsak romar gre lahko na Bled, ako hoče. Po obiskovalce Bleda pride vlak v Lesce in ni za to treba nič več plačati.

Karte se naročajo edino-le pod naslovom:

Franc Špindler, kaplan v Brezicah.

Karte je naročiti najpozneje do 19. julija t. l. Na vlaku ali pa na postajah se karte ne bodo več dobile kakor lani. Opozarjamo, da se ne bodo izdali nobeni lepaki, ampak bomo vse potrebno objavili le v „Slovenskem Gospodarju“ in „Straži“.

Čč. gg. dušne pastirje uljudno prosimo, da na romanje opozorijo ter karte po možnosti skupno naroče.

Opozarjamo, da se je v „Slovenskem Gospodarju“ z dne 7. julija pomotoma izpustilo, kje da se naročajo karte za romarski vlak iz Celja k Mariji Pomagaj in da smo to mi v svojem oklicu izpopolnili.

Narodno gospodarstvo.

Za živinorejce. Osrednji odbor kmetijske družbe na Dunaju je z ozirom na nujno potrebo v svoji zadnji seji sklenil ustanoviti tovarno za močna živinska krmila. S tem se bo živinorejcem omogočilo, da si zamorejo za svojo živino nabaviti neškodljiva, zelo redilna in zraven tega cenena, krepčujoča krmila. (To podjetje, ki ga snuje kmetijska družba dunajska, ne bo delovalo toliko v svoj dobiček, ampak bo v prvi vrsti nudilo živinorejcu močna krmila, ki bodo posebno porabna pri kravah mlekaricah, konjih in pri pitanju živine. Ta tovarna se že gradi v Brucku ob Lajti, in se bo otvorila dne 15. avgusta. Pojasnila daje c. kr. kmetijska družba, Dunaj, I., Schaufelergasse 6.

Gnojite ajdi. Pri nas zavzema strniščna ajda važno mesto. Pridelek ajde pa se je začel krčiti, da so kmetovalci že začeli dvomiti, če se jo izplačuje pridelovati. Vzrok pičlemu pridelku ajde tiči edino-le v izsesani zemlji, oziroma, ker se ajdi ne gnoji.

Med našimi gospodarji je razširjeno domnevanje, da je ajda nekaj postranskega, ki se seje na strnišče, zato da njiva ni prazna, in ker tako ne potrebuje drugega kakor plitvega oranja in zavlečenja. Da bi ajda tudi kakega gnojja potrebovala, na to nihče ne misli.

Vsa ta domnevanja pa niso prava, kajti ajda vzame zemlji in torej potrebuje najmanj toliko ali še več redilnih snovi, kakor kako drugo žito. Če mora torej njiva isto leto zapored dati dvakraten pridelek, potem pač ni čuda, če je utrujena, in ker ajda pride druga na vrsto, zato dobi le ostanke gnojilne sile, ki jih je prej požeto žito še na njivi pustilo. Ti ostanki gnojilne sile so majhni, in ker se je pri nas od pamtikeva z ozirom na rudninske snovi premalo gnojilo, so naše njive izsesane, in zato je bil pridelek ajde od leta do leta pičlejši.

Na 1 ha njive vzame iz zemlje povprečna žetev:

pšenice 52 kg dušika, 26% kg kalija, 30% kg fosforove kisline: ajde 51 kg dušika, 53 kg kalija, 21% kg fosforove kisline.

Iz tega je razvidno, da ajda potrebuje toliko redilnih snovi kakor žito, kalija pa še enkrat toliko, zato pa ima gnojenje s kalijevimi gnojili pri ajdi zelo velik učinek in istotako s fosforovimi gnojili, ker je fosforove kisline v naših zemljah že od narave malo.

Kdor torej hoče pridelati zadosti ajde, jo mora sejati na dobro gnojeno zemljo, ki ima v sebi toliko redilnih snovi na razpolago, kolikor jih ajda potrebuje, in ker pri setvi na strnišče zemlja ni v takem stanu, zato se mora ajda pred setvijo gnojiti.

S hlevskim gnojem gnojiti nima pravega vspeha, ker se ta gnoj prepočasi razkrajja za hitro in pa kratko dobo rastočo ajdo, in vrhutega ima naš hlevski gnoj premalo omenjenih rudninskih snovi v sebi. Iz tega vzroka so za gnojenje ajdi najprimernejša umetna gnojila.

Na dušik se nam pri ajdi ni toliko ozirati, ker ga ajda za silo že še dobi na strnišču in ker prebohotne rasti z ozirom na potrebno hitro dozorenje ni niti želeži.

Najvažnejša redilna snov, ki jo moramo ajdi dati, če naj bogato obrodi, je fosforova kislina, a ta mora priti na njivo v taki obliki, da jo ajda mora poiziti v kratki dobi svoje rasti, to je v osmih tednih. Ajdi je torej gnojiti s superfosfatom, ki ima v sebi v vodi raztopno fosforovo kislino.

Kdor bo ajdi gnojil s samim superfosfatom, bo, seveda ob ugodnem vremenu, in če ne bo slane, imel gotovo izbornen pridelek, ki bo pa še boljši, če bo rabil poleg superfosfata še kako kalijevo gnojilo, na primer kalijevo sol, pepel itd. Kajnit kot kalijevo gnojilo pri ajdi ne gre rabiti vsled klorovih spojin, ki so za ajdo strup; zato se mora reči, da je kajnit ajdi škodljiv.

Svetujemo našim gospodarjem, da ajdi na popisani način gnojijo, ker jim bo bogata žetev obilo povrnila stroške. Na Kranjskem imajo že krasne vspehe s tem gnojenjem, dokaz, da so lansko leto naši gospodarji porabili blizu 100 vagonov superfosfata za gnojenje ajdi, dasi je kmetijska družba še-le pred malo leti pričela gospodarje vzbujati k temu važnemu delu.

Omenjeni gnojili naj se tik pred setvijo (ne poprej) pomešata ter posejata po sprašeni njivi; potem se vseje ajda in podvleče. Za vsak mernik semena naj se vzame 25 kg superfosfata, in če se gnoji tudi s kalijevo soljo, tedaj tudi te 10 kg.

Rudninski superfosfat se dobiva pri družbi po 7.50 K in kalijeve sol po 12 K 100 kg. Obe gnojili se oddajata le v vrečah: superfosfat po 100 kg, kalijeve sol pa po 50 in 100 kg. Kdor ne potrebuje cele vreče, naj naroči gnojila skupno s kom drugim. Skupna naročila sploh priporočamo, ker se s tem železniški stroški izdatno znižajo.

Nujno pozivamo vse tiste, ki mislijo ajdi gnojiti z umetnimi gnojili, da jih pravočasno naroče, kajti tik pred setvijo je z naročili tak naval, da tvornica ne more nam in potem tudi družba ne more ustrezati.

Olje

od motorja oddaje 100 kg. po 25 K.

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

Preselitev!

Franjo Bureš, urar v **Mariboru** Tegetthoffova ulica se 15. julija preseli za dve hiši bliže k kolodvoru. Ostane **prvi urar** od južnega kolodvora.

XX

Umetni zavod za slikanje na steklo
Maks Tušek : Ljubljana
Sv. Petra nasip št. 7

se priporoča preč. duhovščini in cerkvenim predstojnikom za izdelovanje slikanih cerkvenih oken, in vse v to stroko spadajoča dela po najnižji ceni.

== Načrte in proračune na razpolago. ==

XX

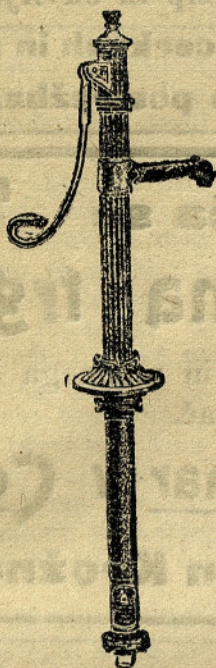
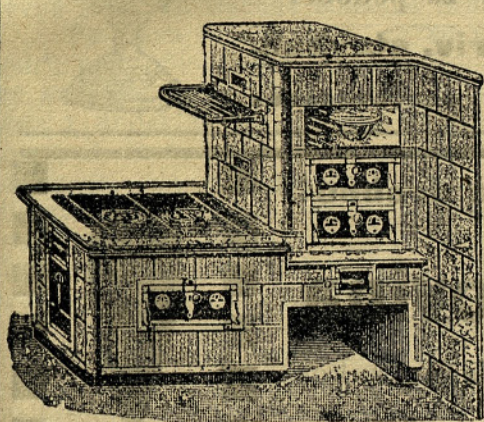
Za obmejne Slovence!

Od vsakih 1000 K, za katere se kdo zavaruje za življenje pri meni, odstopim 4 K na me od-
: padajoče provizije, za obmejne Slovence. ::

Franč Pograjc, glavni zastopnik „Vzajemne zavarovalnice“, Maribor, Fabrikasse 21.

Sprejemam zavarovanja proti ognju pod najugodnejšimi pogoji. 42

XX

Stavbeni in umetni ključavničar, oblast.
koncesionirani vodovodni instalater

Ivan Rebek, Celje

Poljska ulica št. 14.

Se priporoča zadrugam, občinam, korporacijam in zasebnikom za cenjena naročila, namreč za navadne, kakor tudi umetno izdelane železne ograje, kakor tudi vrata, bodisi za vrte, dvorišča, cerkve, grobove itd., štedilna ognjišča vseh sistemov za zasebnike, gostilne ali zavode. Prevzamem napeljavo vodovodov iz studencev, vodnjakov s hidraličnimi vidri. Izdelujem vsake vrste tehtnice, tudi premostne (Brückenzwagen), prevzamem iste kakor tudi uteže v popravilo. Napeljujem strelovođe ter prevzamem sploh vsa v mojo stroko spadajoča dela in izvršujem ista točno in solidno, vse po zmernih cenah.

Hotel

„Pri belem volu“ v Celju
išče

gostilničarja

Nastopiti brž ko mogoče.

XX

Vage

za vagone, voze (mostne), centimalne, škalove, decimalne, za živino, tablicove in vsake druge vrste za gospodarske in obrtniške namene izdeluje ter priporoča po nizkih cenah

Jos. Kaláb,

tovarna za vage,
Brno, Zidenice Moravsko.
80 slovanska obrt.

XX

Zaloga pohištva

Franč Pleteršek,

Maribor, Koroška ul. 10

priporoča čast. duhovščini in sl. občinstvu svojo veliko zalogo raznovrstnega pohištva, iz trdega in mehkega lesa. Oprave za kuhinje, jedilnice, spalnice. Divane, vložnike, matrace, stole, ogledala. Železne postelje za otroke.

Vse po najnižjih cenah.
Domače delo.

Cerkveni in sobni slikar in pleskar

Franjo Horvat

MARIBOR, Kasinogasse šte. 2.

Se priporoča veleč. duhovščini in slavnemu občinstvu za slikanje cerkev, dvoran, sob, društvenih odrov, napisov na steno, deske, plošče in steklo ter za vsa v pleskarsko in slikarsko stroko spadajoča

:: dela ::

53

Postrežba točna! :: :: :: Cene nizke!

~ Ljudska hranilnica in posojilnica v Celju, ~

registrovana zadruga z neomejeno zavezo,

v lastni hiši (Hotel pri belem volu) v CELJU, Graška cesta.

Poštno hranilnični račun št. 92.465. — Telefon št. 8.

Hranilne vloge se obrestujejo po 4 1/2 % brez odbitka rentnega davka.

Domači hranilniki se dajejo na dom brezplačno.

Hranilne knjižice drugih zavodov se sprejemajo kot vloge, ne da bi se obrestovanje prekinilo.

Posojila na zemljišča po 5 % do 5 1/2 % brez in z amortizacijo.

Posojila na zastavo vrednostnih listin.

Osební kredit na menice in v tekočem računu pod najugodnejšimi pogoji.

Konvertacija vknjiženih dolgov z najmanjšimi stroški.

== Oskrbuje svojim članom izterjevanje njihovih terjatev. ==

Brezplačno reševanje vseh zadev. 4

Slovenska trgovina

z modnim in manufakturnim blagom
ter krojaškimi potrebščinami - - -

J. N. Šoštarič, Maribor

samo Glavni trg šte. 19

priporoča p. n. občinstvu svojo veliko zalogo svakovrstnega najnovejšega in najmodnejšega blaga iz samo prvih in najboljših tovarn.

Postrežba točna in stroga solidna. :: :: ::

Brzjavi: „Kamnoseška industrijska zadruga Celje“.

Prva južnoštajerska kamnoseška industrijska družba

Brzjavi: „Kamnoseška industrijska zadruga Celje“.

Edino narodno kamno-

seško podjetje v CELJU.

Stavbena in umetna kamnoseška
::: obrt s strojnim obratom. :::

Izvrševanje vseh stavbenih del:
kakor stopnic, fasad, podbojev,
pomolov, nastavkov itd. iz različ-
::: nih kamenov in cementa. :::

Specialna delavnica in podobarski atelje za umetna cerkvena dela kakor: altarjev, obhajilnih miz, prižnic, kropilnih in krstnih
::: kamnov itd. :::

Brušenje, puliranje in struganje
::: kamena s stroji. :::

Mnogoštevilna zaloga nagrobnih spomenikov iz različnih marmornih vrst granitov in sijenitov po raznovrstnih narisih in nizkih cenah.

Naprava zidanih ali betoniranih
::: rodbinskih grobišč (rakov). :::

Tlakovanje cerkva, dvoran in hodnikov s šamotnim ali cementnim tlakom. :::

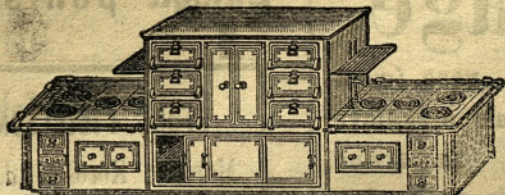
Izdelovanje pohištvenih plošč iz različnih najbolj idočih marmornih vrst v vseh oblikah. :::
Popravljanje spomenikov, udela-
::: vanje napisov v iste. :::

Nikoli več

ne bodem menjal mila, od-kar rabim Bergmannovo Steckenpferd-lilijino milo (znamka Steckenpferd) od Bergmanna & Co., Tešin na Labi, ker je to milo najbolj učinkujoče od vseh drugih zdravilnih mil zoper pege; pospešuje tudi, da ostane polt sveža in lepa. Komad stane 80 vin. in se dobi v vseh lekarnah, drožerijah itd.

Tovarna za peči H. KOLOSEUS

Wels, Gornje Avstrijsko.

Izvrstne in v vsakem oziru nedosegljive peči iz železa, emaila, porcelana, majolike za gospodarstvo, hotele, restavracije itd. — Naprave za kuhinjo s soparom, s plinom in peči na plin. Dobe se v vsaki trgovini, kjer ne, se pošljejo takoj. Zahtevajo se naj „Originalni Kolosus-štedilniki in manj vredni izdelki naj se vračajo. Ceniki zastonj.

Pišite

takoj po vzorce belega platna, katere dobite zastonj in ni treba vrniti, da se prepričate o nedosegljivo nizkih cenah. Narodna veletrgovska hiša R. Stermecki, Celje.

Somišljeniki, po gostilnah, pri trgovcih in obrtnikih zahtevajte naš list.

Podobice za prvo sv. obhajilo

in druge umetne ovetlice, perje, ovetje in svakovrstni svileni in kreppapir dobi se:

Goričar & Leskovšek v Celju

trgovina s pisarniškimi potrebščinami itd.

Na debelo in drobno!

220

Na debelo in drobno!

Uradne = zavitke

priporoča

Tiskarna sv. Cirila v Mariboru.

z natisom in brez natisa, vsake velikosti in kakovosti

Edina štaj. narodna steklarska trgovina

na debelo in na drobno

Franc Strupi : Celje

Graška cesta

priporoča po najnižjih cenah svojo bogato zalogo steklene in porcelanaste posode, svetilk, ogledal, svakovrstnih šip in okvirjev za podobice.

Prevzete vse steklarske del pri cerkvah in priv. stavbah.

..... Najsolidnejša in točna postrežba.

Na debelo!

Priporoča se

Na drobno!

edina narodna trgovina

galanterijskega, norimberskega in modnega blaga, kakor tudi igrač.

Prica & Kramar v Celju

na voglu Graške in Krožne ceste.

Zagrebski Franck

priporočujemo kot priznano

Sl. zagan Y 1655, 1:101

najboljši

pridatek za kavo!

Spodnještajerska ljudska posojilnica v MARIBORU,

registrovana zadruga z neomejeno zavaro

Stolna ulica št. 6 (med glavnim trgom in stolno cerkvijo).

Hranilne vloge

se sprejemajo od vsakega in se obrestujejo: navadne po 4%, proti 3 mesečni odpovedi po 4½%. Obresti se pripisujejo h kapitalu 1. januarja in 1. julija vsakega leta. Hranilne knjižice se sprejemajo kot gotov denar, ne da bi se njih obrestovanje kaj prekinilo. Za nalaganje po pošti so poštne hranilne položnice na razpolago (šek konto 97.078). Rentni davek plača posojilnica sama.

Posojila se dajejo

le članom in sicer: na vknjižbo proti pupilarni varnosti po 4½%, na vknjižbo sploh po 5%, na vknjižbo in poročstvo po 5½% in na osebni kredit po 6%. Nadalje izposojuje na zastavo vrednostnih papirjev. Dolgove pri drugih denarnih zavodih prevzame posojilnica v svojo last proti povrnitvi gotovih stroškov, ki pa nikdar ne presegajo 7 kron. — Prošnje za vknjižbo dela posojilnica brezplačno, stranka plača le koleke.

Uradne ure

so vsako sredo in četrtek od 9. do 12. dopoldne in vsako soboto od 8 do 12 dopoldne, izven praznikov. — V uradnih urah se sprejema in plačuje denar.

Pojasnila se dajejo

in prošnje sprejemajo vsak delavnik od 8.—12. dopoldne in od 2.—5. popoldne.

Posojilnica ima tudi na razpolago domače hranilne nabiralnike.

ROBERT DIEHL, žganjarna, Celje,

priporoča svojo doma žgano slivovko, tropinovec, vinsko žganje, brinjevec kakor tudi

štajerski konjak.